

PRIJEDLOG

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača za 2016.
- mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/17-09/72, urbroja: 65-17-03, od 19. prosinca 2017. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača za 2016., daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske nema primjedbi na Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača za 2016., koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Državni ured za reviziju aktom, klase: 003-05/17-05/1, urbroja: 613-01-01-17-11, od 19. prosinca 2017. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Zdravka Marića, ministra financija, Željka Tufekčića, državnog tajnika u Ministarstvu financija, te mr. sc. Ivanu Jakir-Bajo, pomoćnicu ministra financija i glavnu državnu rizničarku.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/17-09/72

URBROJ: 65-17-03

Zagreb, 19. prosinca 2017.

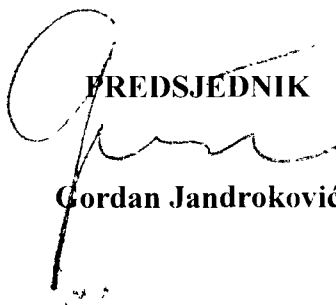
50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljeno: 7. 12. 17		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/17-09/72	SDB	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
65-17-03	2	✓

OS

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 214. stavak 4. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, radi davanja mišljenja, ***Izvešće o obavljenoj financijskoj reviziji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača za 2016.***, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 32. stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe ("Narodne novine", broj 24/11, 61/11, 27/13, 48/13- pročišćeni tekst, 2/14, 96/16 i 70/17) dostavio Državni ured za reviziju, aktom od 19. prosinca 2017. godine.

FREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 003-05/17-05/1
URBROJ: 613-01-01-17-11

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 19-12-2017		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
021-12/17-09/72	G.5	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
5803-17-01	1	CD

Zagreb, 19. prosinca 2016.

Hs**NP*021-12/17 09/72*5803-17-01**Hs

HRVATSKI SABOR
n/p Gordan Jandroković, predsjednik

Predmet: Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji
političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i
članova predstavničkih tijela
jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
izabranih s liste grupe birača za 2016. - dostavlja se

Poštovani,

U skladu s odredbom članka 32. stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst i 2/14, 96/16 i 70/17), u prilogu se dostavlja Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača za 2016.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, u ime Državnog ureda za reviziju sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

S poštovanjem,

GLAVNI DRŽAVNI REVIZOR

mr. Ivan Klešić, dipl. oec.

Prilog: kao u dopisu

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH ZASTUPNIKA
I ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
IZABRANIH S LISTE GRUPE BIRAČA
ZA 2016.**

Zagreb, prosinac 2017.

S A D R Ž A J

stranica

SAŽETAK	i
1. PREDMET, CILJEVI, PODRUČJA I METODE REVIZIJE	3
2. KRITERIJI ZA OCJENU PRAVILNOSTI POSLOVANJA	4
3. REVIZIJA POLITIČKIH STRANAKA	5
3.1. Prihodi	6
3.2. Rashodi	11
3.3. Imovina, obveze i vlastiti izvori	15
3.4. Nalazi revizije	16
4. REVIZIJA NEZAVISNIH ZASTUPNIKA	25
4.1. Prihodi	25
4.2. Rashodi	26
4.3. Nalazi revizije	28
5. REVIZIJA ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA LOKALNIH JEDINICA	29
5.1. Prihodi	29
5.2. Rashodi	30
5.3. Nalazi revizije	31
6. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	32
6.1. Političke stranke	32
6.2. Nezavisni zastupnici	42
6.3. Članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica	42
ZAKLJUČAK	43

SAŽETAK

Ured je obavio *financijsku reviziju* 35 političkih stranaka, osam nezavisnih zastupnika te tri člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica, kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2016.

Također, obavljena je *provjera dostave godišnjih financijskih izvještaja* političkih stranaka, nezavisnih zastupnika te članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je mandat u tijeku (2016.). Obavljena je *provjera objave financijskih izvještaja* političkih stranaka i nezavisnih zastupnika.

Osim navedenog, *obavljen je i uvid u financijske izvještaje* za 51 izvanparlamentarnu političku stranku i 44 člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabranih s liste grupe birača (koji do lipnja 2017. nisu Uredu dostavili godišnje financijske izvještaje, godišnji program rada i financijski plan te izvještaj o primljenim donacijama) te *uvid u financijske izvještaje* članice predstavničkog tijela lokalne jedinice koja je ostvarila prihode iznad 100.000,00 kn.

Prihodi političkih stranaka obuhvaćenih revizijom iznosili su 147.454.251,00 kn, a rashodi 135.474.252,00 kn te višak prihoda na koncu 2016. iznosi 11.979.999,00 kn (27 političkih stranaka je iskazalo višak prihoda nad rashodima u iznosu 18.699.794,00 kn, a devet političkih stranaka manjak u iznosu 6.719.795,00 kn). **O financijskim izvještajima i poslovanju političkih stranaka za 2016., izražena su 22 bezuvjetna, 12 uvjetnih i jedno nepovoljno mišljenje** (Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske - BDSH). Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji su utjecali na izražavanje mišljenja, odnose se na provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihode i rashode.

Revizijom nezavisnih zastupnika nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koje bi utjecale na istinitost i realnost financijskih izvještaja te pravilnost financijskog poslovanja. Prihodi nezavisnih zastupnika iznosili su 3.040.701,00 kn, a rashodi 2.783.898,00 kn te višak prihoda na koncu 2016. iznosi 256.803,00 kn. **O financijskim izvještajima i poslovanju svih osam nezavisnih zastupnika, izražena su bezuvjetna mišljenja.**

O financijskim izvještajima i poslovanju članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica za 2016. su izražena dva bezuvjetna mišljenja i jedno uvjetno mišljenje. Revizijom člana predstavničkog tijela lokalne jedinice utvrđene nepravilnosti i propusti koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja odnose se na provedbu naloga i preporuka revizije za 2015., dostavljanje financijskih izvještaja za 2016. (sa sastavnim dijelovima) Uredu, vođenje poslovnih knjiga te evidentiranje poslovnih događaja (rashoda) na temelju dokumentacije iz koje nije vidljivo jesu li financijska sredstva korištena isključivo za aktivnosti ostvarivanja ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom. Prihodi članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica obuhvaćenih revizijom iznosili su 282.091,00 kn, a rashodi 544.439,00 kn te manjak prihoda na koncu 2016. iznosi 262.348,00 kn.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno:

- pri provjeri naloga i preporuka iz prošle revizije za koje je dano 157 naloga i preporuka, utvrđeno je da je postupljeno prema 75 ili 47,8 % naloga i preporuka, 21 ili 13,4 % je u postupku provedbe, a prema 61 ili 38,8 % naloga i preporuka nije postupljeno
- jedna politička stranka nema učinkovit sustav unutarnjih kontrola te su utvrđene slabosti u dijelu koji se odnosi na provedbu naloga i preporuka revizije za 2015., planiranje, računovodstveno poslovanje (poslovne knjige, financijske izvještaje, popis imovine i obveza), te rashode za naknade troškova službenih putovanja; također ista politička stranka nije održala sjednice skupštine kao najvišeg izbornog i programskog tijela, što je utjecalo na nefunkcioniranje tijela političke stranke (nije biran novi glavni odbor, predsjednik ni druga tijela stranke)

- kod pojedinih političkih stranaka su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na sadržaj godišnjeg programa rada (nisu navedena potrebna sredstva i izvori financiranja planiranih aktivnosti; S obzirom na to da se ostvarenje rashoda ne prati po aktivnostima, ne može se kontrolirati jesu li ostvarena sredstva korištena za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada); Utvrđene su nepravilnosti u vezi donošenja i načina usvajanja financijskog plana za 2016., kao i nerealnog planiranja prihoda i rashoda (kod značajnijih odstupanja ostvarenih i planiranih prihoda i rashoda nisu donesene izmjene financijskog plana)
- pojedine političke stranke nisu sastavile temeljne financijske izvještaje na propisan način, odnosno podaci iskazani u financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima u poslovnim knjigama; Podaci iskazani u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija i evidentirani u poslovnim knjigama nisu istovjetni podacima iskazanim u Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ) i/ili Izvješću o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (Obrazac IZ-TP); Bilješke uz financijske izvještaje, između ostalog, ne sadrže pregled ugovorenih odnosa, podatke o sudskom postupku koji je u tijeku, pregled stanja i rok dospijeca kredita poslovne banke ni razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine
- pojedine političke stranke nisu ustrojile i vodile propisane poslovne knjige ili nisu evidentirale poslovne događaje uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja (pojedini poslovni događaji koji su nastali u 2015. i prije, evidentirani su u poslovnim knjigama tijekom 2016., a evidentirani su i prihodi iz proračuna koji nisu naplaćeni u izvještajnom razdoblju za 2016.)
- pojedine političke stranke nisu evidentirale rashode prema rasporedu računa za neprofitne organizacije ili su poslovne događaje evidentirale bez vjerodostojne dokumentacije, odgovorna osoba nije prethodno ovjerila i kontrolirala knjigovodstvene isprave na temelju kojih su evidentirani poslovni događaji ili su poslovni događaji evidentirani na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih se ne može nedvojbeno utvrditi vrsta poslovnog događaja, odnosno pružene usluge, kao ni potvrditi da su financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada
- potraživanja i obveze nisu evidentirana na propisani način, a uz službena putovanja nisu priložena izvješća sa službenog puta ili nisu ispostavljeni putni nalozi
- popisom imovine i obveza, pojedine političke stranke nisu obuhvatile cjelokupnu imovinu i obveze ili popis uopće nije obavljen, nisu uskladile knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, a odgovorna osoba nije donijela odluku o prihvaćanju godišnjeg popisa imovine i obveza, kao i načinu nadoknađivanja manjkova i mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove
- prihodi i potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje rada te članarina nisu evidentirani u poslovnim knjigama, ni iskazani u financijskim izvještajima; Također je pogrešno evidentirana naknada troškova izborne promidžbe u poslovnim knjigama
- primljeni dobrovoljni prilozi (donacije) iz nedopuštenih izvora nisu prijavljeni Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku kao ni pravodobno uplaćeni u korist državnog proračuna; Potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) nisu izdavane, a izvješće o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) nije sastavljeno i objavljeno na mrežnoj stranici u skladu s propisima
- za ostvarene rashode pojedinih političkih stranaka ne može se potvrditi da su povezani s ostvarenjem ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom (obračun putnih naloga), uz račune za izvršene usluge nije priložena specifikacija obavljenih usluga niti je vidljiva vrsta usluga i vrijeme kada su usluge obavljene, a račun dobavljača u vezi izborne promidžbe je plaćen sa središnjeg (redovnog) računa političke stranke, umjesto s računa za financiranje izborne promidžbe.

- kod pojedinih političkih stranaka su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na sadržaj godišnjeg programa rada (nisu navedena potrebna sredstva i izvori financiranja planiranih aktivnosti; S obzirom na to da se ostvarenje rashoda ne prati po aktivnostima, ne može se kontrolirati jesu li ostvarena sredstva korištena za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada); Utvrđene su nepravilnosti u vezi donošenja i načina usvajanja financijskog plana za 2016., kao i nerealnog planiranja prihoda i rashoda (kod značajnijih odstupanja ostvarenih i planiranih prihoda i rashoda nisu donesene izmjene financijskog plana)
- pojedine političke stranke nisu sastavile temeljne financijske izvještaje na propisan način, odnosno podaci iskazani u financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima u poslovnim knjigama; Podaci iskazani u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija i evidentirani u poslovnim knjigama nisu istovjetni podacima iskazanim u Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ) i/ili Izvješću o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (Obrazac IZ-TP); Bilješke uz financijske izvještaje, između ostalog, ne sadrže pregled ugovorenih odnosa, podatke o sudskom postupku koji je u tijeku, pregled stanja i rok dospijeca kredita poslovne banke ni razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine
- pojedine političke stranke nisu ustrojile i vodile propisane poslovne knjige ili nisu evidentirale poslovne događaje uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja (pojedini poslovni događaji koji su nastali u 2015. i prije, evidentirani su u poslovnim knjigama tijekom 2016., a evidentirani su i prihodi iz proračuna koji nisu naplaćeni u izvještajnom razdoblju za 2016.)
- pojedine političke stranke nisu evidentirale rashode prema rasporedu računa za neprofitne organizacije ili su poslovne događaje evidentirale bez vjerodostojne dokumentacije, odgovorna osoba nije prethodno ovjerila i kontrolirala knjigovodstvene isprave na temelju kojih su evidentirani poslovni događaji ili su poslovni događaji evidentirani na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih se ne može nedvojbeno utvrditi vrsta poslovnog događaja, odnosno pružene usluge, kao ni potvrditi da su financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada
- potraživanja i obveze nisu evidentirana na propisani način, a uz službena putovanja nisu priložena izvješća sa službenog puta ili nisu ispostavljeni putni nalozi
- popisom imovine i obveza, pojedine političke stranke nisu obuhvatile cjelokupnu imovinu i obveze ili popis uopće nije obavljen, nisu uskladile knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, a odgovorna osoba nije donijela odluku o prihvatanju godišnjeg popisa imovine i obveza, kao i načinu nadoknađivanja manjkova i mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove
- prihodi i potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje rada te članarina nisu evidentirani u poslovnim knjigama, ni iskazani u financijskim izvještajima; Također je pogrešno evidentirana naknada troškova izborne promidžbe u poslovnim knjigama
- primljeni dobrovoljni prilozi (donacije) iz nedopuštenih izvora nisu prijavljeni Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku kao ni pravodobno uplaćeni u korist državnog proračuna; Potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) nisu izdavane, a izvješće o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) nije sastavljeno i objavljeno na mrežnoj stranici u skladu s propisima
- za ostvarene rashode pojedinih političkih stranaka ne može se potvrditi da su povezani s ostvarenjem ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom (obračun putnih naloga), uz račune za izvršene usluge nije priložena specifikacija obavljenih usluga niti je vidljiva vrsta usluga i vrijeme kada su usluge obavljene, a račun dobavljača u vezi izborne promidžbe je plaćen sa središnjeg (redovnog) računa političke stranke, umjesto s računa za financiranje izborne promidžbe.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/17-03/47
URBROJ: 613-01-01-17-1

Zagreb, 15. prosinca 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
POLITIČKIH STRANAKA, NEZAVISNIH ZASTUPNIKA
I ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
IZABRANIH S LISTE GRUPE BIRAČA
ZA 2016.

U skladu s odredbama članka 31. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst, 2/14, 96/16 i 70/17), Državni ured za reviziju (dalje u tekstu: Ured) je obavio **reviziju političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača** (dalje u tekstu: članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica).

Revizijom su obuhvaćeni subjekti koji su u 2016. ostvarili prihode, odnosno imali vrijednost imovine iznad 100.000,00 kn ili im je u prošloj reviziji izraženo nepovoljno mišljenje, a to su:

- 16 parlamentarnih¹ i 19 izvanparlamentarnih političkih stranaka
- osam nezavisnih zastupnika i
- tri člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima koji su utvrđeni Zakonom o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI (Narodne novine 132/14) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Ured je obavio *provjeru dostave godišnjih financijskih izvještaja* 171 političke stranke, koje su bile obvezne dostaviti financijske izvještaje za 2016., osam nezavisnih zastupnika te 916 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je mandat u tijeku (2016.)².

¹ Revizijom obuhvaćeno razdoblje (2016.) obuhvaća 8. i 9. saziv Hrvatskoga sabora. Prema podacima s mrežne stranice Hrvatskoga sabora, 8. saziv Hrvatskoga sabora (konstituiran 28. prosinca 2015., a odluka o njegovu raspuštanju donesena 20. lipnja 2016., stupila je na snagu 15. srpnja 2016.) imao je 21 parlamentarnu političku stranku. Aktualni, 9. saziv Hrvatskoga sabora (konstituiran 14. listopada 2016.), na dan 29. studenoga 2017. ima 18 parlamentarnih političkih stranaka. Revizijom nisu obuhvaćene dvije parlamentarne političke stranke 9. saziva Hrvatskoga sabora, jer je jedna (Snaga - Stranka narodnog i građanskog aktivizma) ostvarila prihode manje od 100.000,00 kn, a druga (Građansko-liberalni savez) je upisana u Registar političkih stranaka u lipnju 2017.

² U svibnju/lipnju 2017. su održani novi izbori za članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica.

Obavljena je i ***provjera objave u propisanom roku*** financijskih izvještaja političkih stranaka i nezavisnih zastupnika. Osim toga, obavljen je i ***uvid u financijske izvještaje*** za 51 izvanparlamentarnu političku stranku i 44 člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabranih s liste grupe birača (koji do lipnja 2017. nisu Uredu dostavili godišnje financijske izvještaje, godišnji program rada i financijski plan te izvještaj o primljenim donacijama) te ***uvid u financijske izvještaje*** članice predstavničkog tijela lokalne jedinice koja je ostvarila prihode iznad 100.000,00 kn.

Postupci revizije provedeni su od 3. svibnja do 15. prosinca 2017.

1. PREDMET, CILJEVI, PODRUČJA I METODE REVIZIJE

Predmet revizije bili su financijski izvještaji i poslovanje za 2016.

Ciljevi revizije bili su provjeriti:

- istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko računovodstvenim poslovanjem
- pravilnost stjecanja prihoda
- pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- pravilnost izvršenja drugih transakcija.

U postupku revizije:

- ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola
- provjereno je, jesu li političke stranke donijele kodeks etike i/ili druge dokumente kojima su određena pravila ponašanja, pravila za sprječavanje sukoba interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja, koje trebaju poštivati zaposlenici i članovi političke stranke, a posebno članovi političke stranke koji obnašaju javne i političke dužnosti te kako se navedena pravila primjenjuju u političkim i drugim aktivnostima u vezi s djelovanjem političke stranke
- uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodnog razdoblja te podacima iz plana
- provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, pravila, procedura i drugih unutarnjih akata
- obavljena je detaljna provjera računa te računska točnost dokumentacije na temelju koje su evidentirani rashodi
- provjereni su podaci objavljeni na mrežnim stranicama političkih stranaka i nezavisnih zastupnika.

U skladu s odredbom članka 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, po okončanju revizije sastavljena su izvješća o obavljenoj reviziji, koja sadrže:

- opis činjenica u vezi s djelokrugom i unutarnjim ustrojstvom te financijskim izvještajima
- ciljeve i područja revizije
- metode i postupke revizije
- nalaz, u kojem su opisane činjenice prema područjima na koja se odnose (uz svako područje je dan nalog, prijedlog ili mišljenje, odnosno preporuka za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i propusta)
- mišljenje o financijskim izvještajima i poslovanju.

Mišljenja su izražena u standardiziranom obliku, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja. Kod izražavanja mišljenja, odlučujuću ulogu imao je prag značajnosti, koji je određen prema utvrđenoj metodologiji. Na određivanje praga značajnosti utjecali su značajnost propusta i nepravilnosti po vrijednosti i značajnost po prirodi ili sadržaju. Značajnost po vrijednosti se određuje izravno, u apsolutnom iznosu i neizravno u postotku od ukupnih prihoda, rashoda ili vrijednosti imovine, a značajnost po prirodi ili sadržaju ovisi o vrsti poslovnih događaja koji su utjecali na financijske izvještaje ili poslovanje subjekta.

2. KRITERIJI ZA OCJENU PRAVILNOSTI POSLOVANJA

Kriteriji za ocjenu pravilnosti poslovanja utvrđeni su na temelju odredbi zakona i drugih propisa, unutarnjih akata te planova i programa rada. Sadrže potrebno, očekivano ili željeno stanje te daju okvir za procjenu i razumijevanje poslovanja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica, utvrđivanje činjenica, donošenje zaključaka te davanje naloga i preporuka.

Kriteriji proizlaze iz sljedećih zakona i drugih propisa, unutarnjih akata i dokumenata:

- Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe
- Zakona o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
- Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11, 93/11 i 55/13)
- Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14)
- Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15 i 25/17)
- Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15 i 67/17)
- statuta i programa političke stranke, odnosno programa rada za mandatno razdoblje (za nezavisne zastupnike i članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica na početku mandata)
- godišnjeg programa rada i financijskog plana.

3. REVIZIJA POLITIČKIH STRANAKA

O financijskim izvještajima i poslovanju političkih stranaka za 2016. Izražena su:

- **22 bezuvjetna**
- **12 uvjetnih i**
- **jedno nepovoljno mišljenje.**

U nastavku se navode političke stranke prema vrstama izraženih mišljenja. Uz naziv političke stranke navedeno je mišljenje iz prošle revizije (ako je obavljena).

Bezuovjetno mišljenje je izraženo za:

- Akciju mladih (AM) - uvjetno
- Demokratski savez nacionalne obnove (Desno) - bezuvjetno
- Dubrovački demokratski sabor (DDS) - bezuvjetno
- HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku - uvjetno
- Hrvatsku demokratsku zajednicu (HDZ) - bezuvjetno
- Hrvatsku demokršćansku stranku (HDS)
- Hrvatsku inicijativu za dijalog (HRID)
- Hrvatsku kršćansku demokratsku uniju (HKDU)³
- Hrvatsku narodnu stranku - liberalni demokrati (HNS) - bezuvjetno
- Hrvatsku seljačku stranku Braće Radić (HSS Braće Radić) - uvjetno
- Hrvatsku stranku prava (HSP) - bezuvjetno
- Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB) - bezuvjetno
- Istarski demokratski sabor (IDS) - bezuvjetno
- Most nezavisnih lista (MOST) - uvjetno
- Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)⁴ - uvjetno
- Narodnu stranku - reformiste (REFORMISTI) - bezuvjetno
- Pametno - bezuvjetno
- Primorsko goranski savez (PGS) - bezuvjetno
- Promijenimo Hrvatsku (PH)
- Socijaldemokratsku partiju Hrvatske (SDP) - bezuvjetno
- Stranku demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske) - bezuvjetno
- Željka Keruma - Hrvatsku građansku stranku (HGS) - uvjetno.

Uvjetno mišljenje je izraženo za:

- Bandić Milana 365 - Stranku rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti) - uvjetno
- Blok umirovljenici zajedno (BUZ) - uvjetno
- Dusparu Mirka - Nezavisnu listu (Duspara Mirko-NL)
- Hrvatsku čistu stranku prava (HČSP) - uvjetno
- Hrvatsku seljačku stranku (HSS) - uvjetno
- Hrvatsku socijalno-liberalnu stranku (HSLS) - uvjetno
- Hrvatsku stranku prava dr. Ante Starčević (HSP AS) - uvjetno

³ Prema rješenjima Ministarstva uprave, do 19. srpnja 2016. naziv političke stranke je bio Nacionalni demokrati (ND); od 19. srpnja 2016. do 1. lipnja 2017. naziv političke stranke bio je Hrvatska kršćanska demokratska unija - dr. Marko Veselica (HKDU - dr. Marko Veselica), a od 1. lipnja 2017. Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)

⁴ Prema rješenjima Ministarstva uprave, od 22. rujna 2015. do 17. veljače 2016. naziv političke stranke je bio Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez Ive Josipovića

- Hrvatsku stranku umirovljenika (HSU) - uvjetno
- Hrvatske laburiste - Stranku rada (Laburisti) - uvjetno
- Nezavisnu listu Stipe Petrina (NLSP) - uvjetno
- Samostalnu demokratsku srpsku stranku (SDSS) - bezuvjetno
- Živi zid - uvjetno.

Nepovoljno mišljenje je izraženo za:

- Bošnjačku demokratsku stranku Hrvatske (BDSH) - nepovoljno.

3.1. Prihodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2016., revizijom obuhvaćene političke stranke iskazale su ukupne prihode u iznosu 147.454.251,00 kn, koji se odnose na prihode iz državnog proračuna u iznosu 77.743.220,00 kn, prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: lokalne jedinice) u iznosu 36.967.467,00 kn, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu 11.406.825,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 14.360.137,00 kn te druge prihode u iznosu 6.976.602,00 kn.

U tablici u nastavku, daju se podaci o ostvarenim prihodima revizijom obuhvaćenih političkih stranaka za 2016., prema vrstama.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi političkih stranaka za 2016., prema vrstama

u kn

Redni broj	Ime stranke	Prihod od državnog proračuna	Prihod od lokalnih proračuna	Prihod od državnih i lokalnih proračuna	Prihod od državnih i lokalnih proračuna	Prihod od državnih i lokalnih proračuna	Prihod od državnih i lokalnih proračuna	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	
Parlamentarne stranke								
1.	Bandićeva stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)	1.336.414,00	0,00	38.589,00	1.831.956,00	88,00	3.207.047,00	2,2
2.	Hrvatska narodna stranka (HNS)	3.561.377,00	8.407,00	12.940,00	3.515,00	1.421.632,00	3.842.021,00	0,4
3.	Hrvatska narodna stranka - Zeleni (HDZ)	26.744.588,00	11.203.400,00	5.732.580,00	8.172.101,00	198.805,00	32.192.322,00	35,4
4.	Hrvatska narodna stranka - Hrvatski branitelji (HNS)	1.421.361,00	5.100,00	0,00	0,00	52,00	1.426.453,00	0,3
5.	Hrvatska narodna stranka - Hrvatski branitelji (HNS)	4.542.880,00	2.582,00	40.480,00	637.532,00	487.520,00	9.860.662,00	6,7
6.	Hrvatska narodna stranka - Hrvatski branitelji (HNS)	1.998.556,00	3.352,00	203.797,00	194.493,00	282.250,00	3.394.250,00	3,9
7.	Hrvatska narodna stranka - Hrvatski branitelji (HNS)	841.333,00	1.282,00	30.530,00	500,00	2.088,00	2.222.205,00	1,5
8.	Hrvatska narodna stranka - Hrvatski branitelji (HNS)	1.565.161,00	1.612,00	202.440,00	26.600,00	109.440,00	2.321.372,00	2,2
9.	Hrvatska narodna stranka - Hrvatski branitelji (HNS)	2.142.049,00	882,00	0,00	930.578,00	1.208.580,00	3.171.520,00	2,8
10.	Istarska narodna stranka (HNS)	1.431.722,00	2.182,00	29.016,00	81.782,00	115.110,00	2.220.110,00	2,9
11.	Most naroda (HNS)	10.558.664,00	18.000,00	0,00	53.049,00	2.677,00	10.710.490,00	7,3
12.	Narodna stranka za obnovu (HNS)	536.137,00	3.120,00	58.364,00	178.165,00	16.478,00	2.002.512,00	0,5
13.	Promijenimo Hrvatsku (HNS)	190.448,00	0,00	1.220,00	342.700,00	165.020,00	639.891,00	0,4
14.	Samostalna demokratska stranka (HNS)	1.810.143,00	5.120,00	40.296,00	33.502,00	38.880,00	2.028.541,00	1,7
15.	Socijalistička stranka partija Hrvatske (HNS)	20.413.847,00	7.962,00	2.448.750,00	682.175,00	2.102.160,00	33.608.222,00	22,8
16.	Živi Zadar (HNS)	4.879.054,00	0,00	23.559,00	9.515,00	23.448,00	5.225.076,00	0,6
	Ukupno	73.908.594,00	31.751.345,00	11.205.193,00	13.178.163,00	5.281.391,00	135.324.686,00	91,8
Držanpartijske stranke								
1.	Akcija za mir (AM)	0,00	248.452,00	0,00	0,00	43,00	248.452,00	0,2
2.	Bloksu hrvatskih žena zajedno (BUZ)	2.890.912,00	156.377,00	0,00	0,00	1.580.620,00	5.222.209,00	0,4
3.	Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)	5.27.000,00	1.1.000,00	0,00	4.200,00	0,00	74.582,00	0,1
4.	Demokratski centar (DC)	0,00	0,00	0,00	0,00	345.449,00	345.449,00	0,2
5.	Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)	0,00	13.091,00	12.700,00	110.957,00	7,00	136.745,00	0,1
6.	Dubrovačka demokratska stranka (DBS)	0,00	258.280,00	0,00	15.000,00	260,00	273.740,00	0,2
7.	Dužanpartijske lista - Nezavisna lista (Dužanpartijske lista - NL)	0,00	0,00	500,00	245.174,00	0,00	245.673,00	0,2
8.	Hrvatska narodna stranka prava (HNSP)	0,00	211.899,00	390,00	17.500,00	826.199,00	1.055.982,00	0,7
9.	Hrvatska narodna stranka prava (HNSP)	930.919,00	30,00	0,00	0,00	70,00	930.989,00	0,6
10.	Hrvatska narodna stranka prava (HNSP)	0,00	30,00	1.800,00	167.856,00	203.420,00	373.076,00	0,3
11.	Hrvatska narodna stranka prava (HNSP)	0,00	195.473,00	0,00	0,00	25,00	195.498,00	0,1
12.	Hrvatska narodna stranka prava (HNSP)	0,00	357.735,00	282.695,00	2.099,00	6.904,00	449.433,00	0,3
13.	Hrvatska narodna stranka prava (HNSP)	872.737,00	1.447.681,00	33.952,00	0,00	1.305,00	2.355.675,00	1,6
14.	Hrvatska narodna stranka prava (HNSP)	1.189.279,00	981.412,00	741.625,00	26.319,00	16.288,00	2.254.923,00	1,5
15.	Naprijed Hrvatska (HNSP)	0,00	0,00	0,00	138.120,00	48,00	138.168,00	0,1
16.	Nezavisna lista Stipe Petrića (NLSP)	496.779,00	292.034,00	0,00	85.877,00	732,00	875.422,00	0,6
17.	Pametna Hrvatska (HNSP)	0,00	0,00	23.920,00	339.598,00	70,00	363.588,00	0,2

		Priloga		Priloga		Priloga		Priloga	
1		2		3		4		5	
18.	Stranka	20,00	351.000,00	27.742,00	40,00	24.274,00	28.947,00	408.377,00	0,3
19.	Stranka	27.000,00	45.000,00	14.050,00	5.000,00	4.167,337,00	2.492,56,00	0,2	
20.	Željezo	0,00	615.000,00	115.742,00	50,00	0,00	1.416.387,00	5.758.632,227,00	0,4
Ukupno		3.834.626,00	5.216.122,00	201.632,00	1.181.974,00	1.695.211,00	12.129.565,00	8,2	
				6,8	5,00	514.540,00		100,0	

* Prema rješenju Ministarstva uprave, od 1. ožujka 2016., koje je postalo pravomoćno 7. travnja 2016., politička stranka Demokratski centar je prestala djelovati, te je revizija za razdoblje od 1. siječnja do 1. ožujka 2016.), obavljena u okviru revizije za 2015.

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2016., vrijednosno najznačajniji prihodi ostvareni su iz državnog proračuna u iznosu 77.743.220,00 kn, a odnose se na prihode za financiranje redovnog poslovanja u iznosu 52.749.000,00 kn, prihode od naknada troškova izborne promidžbe u iznosu 24.993.946,00 kn te druge prihode pogrešno evidentirane u okviru prihoda iz proračuna (Stranka rada i solidarnosti) u iznosu 274,00 kn.

Prihodi za financiranje redovnog poslovanja u iznosu 52.749.000,00 kn, ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Odluke o privremenom raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 10/16) te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 45/16 i 102/16), koje je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora u siječnju, svibnju i studenome 2016. Prema navedenim odlukama, političkim strankama je u 2016. raspoređeno 52.915.214,00 kn. Razlika u iznosu 166.214,00 kn se odnosi na dvije političke stranke (SNAGA i ABECEDA), kojima je raspoređeno 130.448,00 kn, a nisu obuhvaćene revizijom (prihodi manji od 100.000,00 kn), te obustavljenju isplatu sredstava za redovito godišnje financiranje za dvije političke stranke (HSLs i ŽIVI ZID) u iznosu 35.766,00 kn, s obzirom na to da nisu objavile podatke o dobrovoljnim priložima (donacijama) na svojoj mrežnoj stranici, odnosno dostavile godišnji financijski izvještaj, razmjerno vremenskom razdoblju zakašnjenja objave odnosno dostave. Također, koncem 2016. je izvršeno usklađenje prihoda iz državnog proračuna za redovito godišnje financiranje dviju političkih stranaka (SDP i HNS), s obzirom na to da je dio sredstava u iznosu 201.973,00 kn odlukama Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora pogrešno raspoređen jednoj političkoj stranci (SDP), a odnosio se na drugu političku stranku (HNS). Usklađenje je izvršeno na način da su jednoj političkoj stranci za navedeni iznos prihodi iz državnog proračuna za redovito godišnje financiranje umanjani (SDP), a drugoj uvećani (HNS).

Prihodi od naknada troškova izborne promidžbe ostvareni u iznosu 24.993.946,00 kn, odnose se na prihode od naknada troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu 24.908.634,00 kn te za izbor članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica na prijevremenim izborima u iznosu 85.312,00 kn (prihodi za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu 24.908.634,00 kn, odnose se na naknadu troškova izborne promidžbe za izbore zastupnika u Hrvatski sabor održane u studenome 2015., te naknadu troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor održane u rujnu 2016.). Prema odredbama članka 18. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna imaju političke stranke i nezavisne liste koje na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor dobiju više od 5,0 % važećih glasova birača izborne jedinice. U skladu s odredbama članka 19. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Vlada Republike Hrvatske je u listopadu 2015. i kolovožu 2016. donijela odluke o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine 108/15 i 72/16). Naknada u 2015. je određena u iznosu 180.000,00 kn, a u 2016. u iznosu 135.000,00 kn, po osvojenom zastupničkom mjestu. U skladu s navedenim odlukama, te odlukama Državnog izbornog povjerenstva o pravu na naknadu, visini i isplati naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, iz siječnja i studenoga 2016., političkim strankama su navedena sredstva doznačena na posebne račune otvorene za financiranje troškova izborne promidžbe (političkih stranaka i političkih stranaka - nositelja koalicijskih lista). Od ukupno ostvarenih prihoda od naknada troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu 24.908.634,00 kn, na 2015. se odnosi 5.451.115,00 kn, a na 2016. se odnosi 19.457.519,00 kn.

Prihodi iz proračuna lokalnih jedinica ostvareni u iznosu 36.967.467,00 kn, odnose se na sredstva koja su lokalne jedinice rasporedile političkim strankama za financiranje redovnog rada i naknadu troškova izborne promidžbe (za ponovljene izbore načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika) u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna lokalne jedinice imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu lokalne jedinice i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabrani s liste grupe birača. Odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna lokalne jedinice donosi predstavničko tijelo. Pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz proračuna lokalne jedinice imaju političke stranke i liste grupe birača koje na izborima za članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela te kandidati koji na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnika Grada Zagreba i njihove zamjenike, dobiju najmanje 10,0 % važećih glasova birača od ukupnog broja birača koji su izašli na izbore.

Političke stranke su u financijskim izvještajima za 2016. iskazale prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu 11.406.825,00 kn. Članarina, odnosno članski doprinos, prema Zakonu o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, redoviti je novčani iznos što ga član političke stranke plaća na način i pod uvjetima utvrđenim statutom ili drugim aktom političke stranke. Navedeni prihodi se odnose na 22 političke stranke (13 parlamentarnih i devet izvanparlamentarnih), a 14 političkih stranaka nije iskazalo ove prihode (tri parlamentarne i jedanaest izvanparlamentarnih).

Prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu stjecati dobrovoljne priloge (donacije), koje čine povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci za njihov politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe. Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2016., političke stranke su ostvarile prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 14.360.137,00 kn, a prema izvještajima o ostvarenim donacijama za potporu političkog djelovanja u iznosu 14.107.097,00 kn. Razlika u iznosu 253.040,00 kn se odnosi na druge vrste prihoda koje je pet političkih stranaka (BDSH, HDSSB, Naprijed Hrvatska!, Stranka Rada i solidarnosti, Živi zid) iskazalo u okviru prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija), a odnose se na prihode političkih stranaka (koalicijskih partnera) na temelju međusobnih sporazuma (Stranka rada i solidarnosti), članski doprinos iz plaća dužnosnika političke stranke (HDSSB), pogrešno evidentirane prihode od naknade troškova izborne promidžbe za kandidate za zastupnike pripadnika nacionalnih manjina (Naprijed Hrvatska!) te ne iskazivanje primljenih dobrovoljnih priloga (donacija) u izvješću o primljenim dobrovoljnim prilozima (donacijama) (BDSH) uz istodobno pogrešno evidentirane prihode iz proračuna lokalne jedinice za redovito godišnje financiranje (Živi zid). Ostvareni prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), odnose se na primljene dobrovoljne priloge (donacije) u novcu u iznosu 13.184.015,00 kn i primljene u proizvodima ili uslugama u vrijednosti 923.082,00 kn. Političke stranke su u 2016. primile dobrovoljne priloge (donacije) od 2 147 fizičkih osoba u iznosu 8.356.889,00 kn te 383 pravne osobe u iznosu 5.750.208,00 kn.

Drugi prihodi ostvareni u iznosu 6.976.602,00 kn, odnose se, između ostalog, na prihode od drugih političkih stranaka (u svrhu naknade troškova izborne promidžbe od političkih stranaka/koalicijskih partnera s kojima su političke stranke sudjelovale na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor te na temelju sporazuma o međusobnoj suradnji), prihode od imovine, kamata, tečajnih razlika, naplaćenih otpisanih potraživanja i prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, naknade šteta i prodaje dugotrajne nematerijalne imovine.

3.2. Rashodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2016., ukupni rashodi političkih stranaka iskazani su u iznosu 135.474.252,00 kn, a odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 25.453.111,00 kn, rashode za promidžbu i informiranje u iznosu 32.293.294,00 kn, druge materijalne rashode u iznosu 64.843.038,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 2.306.464,00 kn, financijske rashode u iznosu 2.841.544,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu 2.452.096,00 kn te druge rashode u iznosu 5.284.705,00 kn.

S obzirom na to da su ukupni prihodi političkih stranaka za 2016. iznosili 147.454.251,00 kn, a ukupni rashodi 135.474.252,00 kn, višak prihoda na koncu 2016. iznosi 11.979.999,00 kn (27 političkih stranaka je iskazalo višak prihoda nad rashodima u iznosu 18.699.794,00 kn, a devet manjak u iznosu 6.719.795,00 kn). Manjak prihoda nad rashodima političke stranke su podmirile iz viška prihoda prenesenih iz prethodnih godina ili su planirale pokriti manjak u sljedećem razdoblju.

U tablici u nastavku, daju se podaci o ostvarenim rashodima revizijom obuhvaćenih političkih stranaka za 2016., prema vrstama.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi političkih stranaka za 2016., prema vrstama

u kn

Redni broj	Naziv političke stranke	Rashodi za materijalne rashode	Rashodi za neimovinski rashode	Rashodi za donacije (pomoci)	Drugi rashodi	Rashodi za izdavanje	Ostali rashodi	Ukupno	manjak*		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Hametovine											
1.	Banđirski odbor (BDO)	0,00	3034.967,00	939.389,00	0,00	7.991,00	5.999,00	46.162,00	4.034.508,00	10,0	827.461,00
3.	HRAS (Hrvatska radikalna stranka)	101.432,00	7.751,00	192.877,00	0,00	6.939,00	0,00	22.110,00	330.109,00	10,0	311.912,00
4.	Hrvatska radikalna stranka (HRS)	103.513,00	16.891.539,00	14.912.352,00	581.801,00	340.296,00	1.261.719,00	1.510.001,00	450.992.119,00	10,0	7.163.103,00
5.	Hrvatska radikalna stranka (HRS)	0,00	0,00	85.955,00	0,00	0,00	0,00	10.967,00	100.905,00	10,0	873.548,00
6.	Hrvatska radikalna stranka - liberalna demokracija (HRS-LD)	163.913,00	3.803.136,00	4.588.176,00	364.356,00	1048.826,00	7.756,00	1.455.153,00	10.631.321,00	10,0	770.654,00
7.	Hrvatska radikalna stranka (HRS)	668.188,00	4.692.531,00	3.492.215,00	343.625,00	35.463,00	38.680,00	18.188,00	125.256.302,00	10,0	557.448,00
8.	Hrvatska radikalna stranka (HRS)	162.810,00	184.955,00	879.560,00	27.536,00	22.782,00	31.084,00	142.759,00	1.631.609,00	10,0	600.596,00
9.	Hrvatska radikalna stranka (HRS)	162.810,00	3.404.648,00	2.257.726,00	24.926,00	31.583,00	2.000,00	52.913,00	2.945.708,00	10,0	275.894,00
10.	Hrvatska radikalna stranka (HRS)	162.810,00	3.441.162,00	1.082.763,00	28.204,00	1.741,00	29.785,00	683.754,00	2.956.074,00	10,0	308.246,00
11.	Istarska radikalna stranka (IRS)	162.810,00	2.311.193,00	2.125.904,00	106.389,00	42.360,00	16.590,00	19.588,00	3.725.698,00	10,0	535.433,00
12.	Most nezavisnosti (MOST)	162.810,00	2.876.726,00	2.629.311,00	126.734,00	11.130,00	169.871,00	14.627,00	3.617.965,00	10,0	338.373,00
13.	Narodna radikalna stranka (NRS)	162.810,00	323.979,00	138.313,00	12.827,00	2.368,00	17.650,00	390,00	503.119,00	10,0	199.199,00
14.	Promijenjena radikalna stranka (PRS)	0,00	88.443,00	20.829,00	0,00	0,00	335.500,00	0,00	335.500,00	10,0	194.549,00
15.	Samostalna radikalna stranka (SDSS)	162.810,00	2.280.998,00	1.050.658,00	520.229,00	22.892,00	164.491,00	2.500,00	2.089.070,00	10,0	162.252,00
17.	Socijalna radikalna stranka Hrvatske (SDP)	162.810,00	3.070.527,00	23.417.718,00	664.957,00	38.445,00	136.139,00	2.495.948,00	36.830.451,00	10,0	272.229,00
18.	Živi za Hrvatsku (ŽZH)	162.810,00	3.886.876,00	269.647,00	81.680,00	2.940,00	10.000,00	0,00	4.143.222,00	10,0	321.154,00
Ukupno		23.811.470,00	30.019.215,00	58.085.393,00	2.014.752,00	2.720.241,00	2.227.264,00	4.474.988,00	123.353.323,00	91,1	11.971.363,00
Marševine											
1.	Akcija mladih (AM)	87.759,00	634.624,00	111.956,00	8.043,00	2.116,00	16.750,00	0,00	261.944,00	10,0	12.796,00
2.	Block umiljenosti (BUZ)	0,00	56.319,00	251.638,00	47.638,00	12.031,00	3.000,00	0,00	375.626,00	10,0	146.583,00
3.	Bošnjačka radikalna stranka Hrvatske (BDRS)	0,00	20.119,00	43.219,00	31.175,00	1.847,00	0,00	0,00	68.360,00	10,0	6.222,00
4.	Demokratska radikalna stranka (DRS)	0,00	0,00	0,00	164,00	0,00	0,00	654.645,00	654.809,00	10,0	309.360,00
5.	Demokratska radikalna stranka - nacionalne obnove (DESNO)	0,00	39.184,00	72.812,00	0,00	1.510,00	0,00	0,00	113.506,00	10,0	23.239,00

6.	Dubrovački demokratski sabor (DDS)	0,00	27.500,00	68.254,00	10.124,00	691,00	0,00	0,00	106.569,00	0,1	167.171,00
7.	Dusparić Mirko - Nezavisna lista (Dusparić Mirko-NIL)	0,00	0,00	28.659,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28.659,00	0,0	217.015,00
8.	Hrvatska stranka prava (HSP)	0,00	68.150,00	115.033,00	237.501,00	3.165,00	5.347,00	10.546,00	202.479,00	0,1	853.503,00
9.	Hrvatska radikalna stranka (HRS)	60.190,00	38.685,00	489.457,00	127.659,00	3.131,00	124.108,00	0,00	741.230,00	0,5	189.759,00
10.	Hrvatska radikalna demokratska stranka (HKD)	0,00	109.643,00	286.115,00	0,00	1.131,00	0,00	0,00	396.889,00	0,3	-23.813,00
11.	Hrvatska stranka prava - Radio (HSS Bratstvo)	0,00	51.165,00	110.674,00	0,00	1.825,00	2.030,00	1.450,00	167.444,00	0,1	28.354,00
12.	Hrvatska stranka prava (HSP)	89.917,00	875,00	176.948,00	3.435,00	36.798,00	64,00	0,00	408.034,00	0,3	41.399,00
13.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Stipanovića (HSP)	75.000,00	256.384,00	1.877.654,00	489.000,00	26.940,00	3.989,00	14.233,00	2.612.716,00	0,9	256.600,00
14.	Hrvatska stranka prava - Stranka rada (Laburisti)	0,00	70.302,00	1.724.327,00	22.594,00	1.438,00	40.044,00	30.095,00	3.892.000,00	0,0	1.237.664,00
15.	Naprijed - Stranka radništva (Naprijed)	0,00	9.335,00	91.623,00	1.876,00	1.824,00	0,00	0,00	102.338,00	0,0	35.310,00
16.	Nezavisna stranka Zorana (NZSP)	0,00	17.610,00	384.910,00	13.837,00	2.450,00	0,00	609,00	814.416,00	0,0	61.006,00
17.	Pametno	0,00	19.825,00	161.733,00	0,00	2.372,00	1.500,00	0,00	361.431,00	0,0	12.157,00
18.	Primorsko-goranska županija (PGŽ)	0,00	142.840,00	214.124,00	11.464,00	1.996,00	0,00	94.886,00	417.595,00	0,0	9.218,00
19.	Stranka demokratske akcije - Hrvatska (SDA Hrvatska)	0,00	23.993,00	182.391,00	16.224,00	2.528,00	0,00	0,00	215.156,00	0,0	34.120,00
20.	Željko Krstulović - Opatovska građanska stranka (ŽKO)	134.121,00	11.520,00	366.118,00	34.553,00	2.513,00	28.000,00	3.253,00	680.078,00	0,0	52.249,00
Ukupno		1.641.641,00	2.274.079,00	6.757.645,00	291.712,00	121.303,00	224.832,00	809.717,00	12.120.929,00	8,9	8.636,00
				64.843.035,00	5.575.000,00	4.544,00	2.452.000,00		10.000.000,00		29.000,00

* Višak/manjak je utvrđen kao razlika ukupnih prihoda (Tablica broj 1, stupac 7) i ukupnih rashoda (Tablica broj 2, stupac 9)

** Prema rješenju Ministarstva uprave, od 1. ožujka 2016., koje je postalo pravomoćno 7. travnja 2016., politička stranke Demokratski centar je prestala djelovati, te je revizija za razdoblje od 1 siječnja do 1. ožujka 2016., obavljena u okviru revizije za 2015.

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 25.453.111,00 kn, odnose se na plaće 221 zaposlenika političkih stranaka, od čega je 207 zaposlenika u parlamentarnim političkim strankama, a 14 zaposlenika u izvanparlamentarnim političkim strankama. Odnose se na plaće za redovan rad, doprinose na plaće te druge rashode za zaposlene (božićnice, jubilarne nagrade, darove djeci zaposlenika, otpremnine i potpore u slučaju smrti člana uže obitelji). Plaće su obračunane u skladu s unutarnjim aktima te propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća i drugih naknada zaposlenima.

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni u iznosu 32.293.294,00 kn, između ostalog, odnose se na usluge medijskog oglašavanja (zakupa medijskog prostora u elektroničkim medijima, emitiranje televizijskih i radio spotova, promidžbene poruke i oglase u dnevnim novinama), usluge istraživanja javnog mnijenja te nabavu promidžbenog materijala (između ostalog, šalova, letaka za izborne jedinice, olovki, balona, promo torba i vrećica i blokova). Promidžba je vezana uz izbor zastupnika u Hrvatski sabor, ponovljene odnosno prijevremene izbore u lokalnim jedinicama te redovne aktivnosti političkih stranaka (medijsko oglašavanje, ispitivanje javnog mijenja i terenska istraživanja stavova birača, promocija na društvenim mrežama i drugim medijima, obilježavanje povijesnih događaja i osoba).

Drugi materijalni rashodi ostvareni u iznosu 64.843.038,00 kn, odnose se na rashode za materijal i energiju, intelektualne i osobne usluge, usluge telefona, pošte i prijevoza, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, računalne usluge, grafičke i tiskarske usluge, naknade troškova zaposlenima, članovima povjerenstava, volonterima i drugim suradnicima, zakupnine i najamnine (najam poslovnih prostora, javnih površina, vozila u službene svrhe i opreme), reprezentaciju, komunalne usluge (opskrba vodom, odlaganje otpada i druge naknade) te druge nespomenute materijalne rashode (između ostalog, registracija i tehnički pregled vozila, premije osiguranja, članarine, kotizacije, agencijske usluge zakupa medija i obrade tiskovina, usluge tjelesne zaštite, radiotelevizijska pristojba i grafičke usluge).

Rashodi amortizacije ostvareni u iznosu 2.306.464,00 kn, odnose se na trošak nabave dugotrajne imovine koja se amortizira u vijeku uporabe prema propisanim stopama amortizacije (građevinski objekti, računalna oprema, uredski namještaj i oprema, komunikacijski uređaji, vozila i druga imovina u vlasništvu političkih stranaka). Obračun amortizacije je obavljen prema odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i Računskom planu.

Financijski rashodi ostvareni u iznosu 2.841.544,00 kn, odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa, kamate za primljene kredite od poslovnih banaka, negativne tečajne razlike i zatezne kamate.

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu 2.452.096,00 kn, odnose se na donacije (pomoći) za financiranje izborne promidžbe drugim političkim strankama na temelju međusobnih sporazuma, donacije (pomoći) za prijevremene izbore za izbor općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica kao i donacije (pomoći) zakladama, udrugama te drugim interesnim i ugroženim skupinama u okviru planiranih aktivnosti političkih stranaka na temelju zamolbi.

Drugi rashodi ostvareni u iznosu 5.284.705,00 kn, između ostalog, odnose se na doznačena sredstva za financiranje izborne promidžbe na temelju međustranačkih sporazuma koalicijskim partnerima i drugim političkim strankama za parlamentarne izbore (primjerice povrat uplaćenog predujma koalicijskim partnerima za izbor zastupnika za 8. saziv Hrvatskog sabora), prijenos sredstava za lokalne izbore, naknade štete, rashode po sudskom rješenju (sudskim nagodbama i presudama), te pristojbe i otpisana potraživanja (primjerice, potraživanja za zakupnine zbog brisanja ovršenika iz sudskog registra, zastare i prestanka postojanja dužnika).

3.3. Imovina, obveze i vlastiti izvori

Na dan 31. prosinca 2016., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora političkih stranaka obuhvaćenih revizijom je iskazana u iznosu 81.461.136,00 kn. Vrijednosno značajniju imovinu te obveze i vlastite izvore u ukupnom iznosu 75.084.227,00 kn ili 92,2 % iskazale su parlamentarne političke stranke, dok su izvanparlamentarne političke stranke iskazale imovinu te obveze i vlastite izvore u ukupnom iznosu 6.376.909,00 kn ili 7,8 %.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora političkih stranaka koncem 2016.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
političkih stranaka koncem 2016.

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2016.	Udjel u %
1	2	3	
1.	Nefinancijska imovina	47.795.373,00	58,7
2.	Financijska imovina	33.665.763,00	41,3
2.1.	Novac u banci i blagajni	19.571.684,00	24,0
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika, potraživanja za više plaćene poreze i drugo	5.836.319,00	7,2
2.3.	Zajmovi	241.804,00	0,3
2.4.	Dionice i udjeli u glavnici	1.432.200,00	1,7
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	6.552.615,00	8,0
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda (aktivna vremenska razgraničenja)	31.141,00	0,1
	Ukupno imovina (1+2)	81.461.136,00	100,0
3.	Obveze	46.688.573,00	57,3
3.1.	Obveze za rashode	18.082.095,00	22,2
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	21.615.507,00	26,5
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućeg razdoblja (pasivna vremenska razgraničenja)	6.990.971,00	8,6
4.	Vlastiti izvori	34.772.563,00	42,7
	Ukupno obveze i izvori (3+4)	81.461.136,00	100,0
	Izvanbilančni zapisi	7.933.828,00	-

Nefinancijska imovina u vrijednosti 47.795.373,00 kn, odnosi se na vrijednost građevinskih objekata, uredske opreme i namještaja, komunikacijske opreme, prijevoznih sredstava i druge nefinancijske imovine, nakon izvršenog ispravka vrijednosti, koja je nabavljena tijekom 2016. i prethodnih godina.

U okviru financijske imovine, vrijednosno je najznačajniji novac u banci i blagajni, iskazan u iznosu 19.571.684,00 kn, od čega se 15.772.168,00 kn ili 80,6 % odnosi na parlamentarne, a 3.799.516,00 kn ili 19,4 % na izvanparlamentarne političke stranke. Također, značajna su potraživanja za prihode poslovanja (između ostalog, potraživanja od državnog proračuna za naknadu troškova izborne promidžbe, nefinancijske imovine i članarine te od političkih stranaka prema sporazumima o zajedničkom izlasku na izbore) iskazana u iznosu 6.552.615,00 kn, od čega se na parlamentarne političke stranke odnosi 4.883.779,00 kn ili 74,5 %, a izvanparlamentarne 1.668.836,00 kn ili 25,5 %.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te potraživanja za više plaćene poreze i drugo iskazani su u iznosu 5.836.319,00 kn, od čega se 5.774.057,00 kn ili 98,9 % odnosi na parlamentarne političke stranke (između ostalog, potraživanja u vezi s prodanim stanovima na kojima je postojalo stanarsko pravo).

Zajmovi pet političkih stranaka (DDS, HDZ, HČSP, HSLs, Živi zid) su iskazani u iznosu 241.804,00 kn, a odnose na, između ostalog, na dane pozajmice fizičkim i pravnim osobama.

Obveze su iskazane u iznosu 46.688.573,00 kn, od čega se na parlamentarne političke stranke odnosi 44.951.139,00 kn ili 96,3 %, a na izvanparlamentarne 1.737.434,00 kn ili 3,7 %.

Obveze za rashode u iznosu 18.082.095,00 kn, odnose se na obveze za zaposlene, obveze za materijalne rashode (prema dobavljačima i druge obveze za financiranje rashoda poslovanja) i obveze za financijske rashode.

Od ukupno iskazanih obveza za kredite i zajmove u iznosu 21.615.507,00 kn, obveze u iznosu 21.381.507,00 kn ili 98,9 %, odnose se na šest parlamentarnih političkih stranaka (HDZ, HNS, HSS, IDS, REFORMISTI, SDP) i to za kredite i pozajmice u vezi s financiranjem izborne promidžbe (za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, lokalne i predsjedničke izbore), podmirenje dospjelih obveza, obrtnih sredstava, tekuće likvidnosti poslovanja i financijski najam vozila.

Odgođeno plaćanje rashoda i prihoda budućeg razdoblja (pasivna vremenska razgraničenja) u iznosu 6.990.971,00 kn iskazalo je 14 političkih stranaka, a odnose se na potraživanja u vezi s prodajom stanova na kojima postoji stanarsko pravo u iznosu 2.981.593,00 kn ili 42,6 % (SDP) te potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje, za članarinu, najamninu, doniranu opremu, odgođeno plaćanje rashoda zbog nepotpunih knjigovodstvenih isprava u iznosu 4.009.378,00 kn ili 57,4 %.

Vlastiti izvori iskazani u iznosu 34.772.563,00 kn, odnose se na preneseni višak odnosno manjak prihoda te vlastite izvore.

Izvanbilančni zapisi iskazani u iznosu 7.933.828,00 kn, između ostalog, odnose se na evidentiranu vrijednost zgrade za koju se vodi postupak pribavljanja izvorne dokumentacije radi uknjižbe u zemljišne knjige, poslovnog prostora za koji politička stranka vodi postupak utvrđivanja vlasništva, evidentiranje instrumenata osiguranja povrata primljenih kredita od poslovne banke te vozila nabavljenih putem operativnog najma (HGS, HNS, SDA Hrvatske i SDP).

3.4. Nalazi revizije

Financijskom revizijom političkih stranaka za 2016., utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihode i rashode.

- Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

U prošloj reviziji dano je 157 naloga i preporuka. Revizijom je utvrđeno da je postupljeno prema 75 ili 47,8 % naloga i preporuka, 21 ili 13,4 % je u postupku provedbe, a prema 61 ili 38,8 % naloga i preporuka nije postupljeno. Političke stranke su i nadalje u obvezi postupiti prema danim nalogima i preporukama (propusti i nepravilnosti iz prošle revizije su utvrđeni kod devet političkih stranaka).

- Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola treba osigurati zakonito, ekonomično i učinkovito upravljanje financijskim sredstvima i drugom imovinom te povećati odgovornost osoba uključenih u raspolaganje imovinom.

Odredbama članaka 3. i 4. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisana su načela sustava financijskog poslovanja neprofitnih organizacija, prema kojima se poslovanje neprofitne organizacije treba temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti. Financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojima se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito. Uspostavom kontrolnih aktivnosti koje se temelje na pisanim pravilima i načelima, postupcima i drugim mjerama osigurava se ostvarenje ciljeva poslovanja smanjenjem rizika na prihvatljivu razinu.

Revizijom je utvrđeno da jedna politička stranka (BDSH) nije uspostavila učinkovit sustav unutarnjih kontrola, te su uočene slabosti u dijelu koji se odnosi na provedbu naloga i preporuka revizije za 2015., planiranje, računovodstveno poslovanje (poslovne knjige, financijski izvještaji, popis imovine i obveza) te rashode za naknade troškova službenih putovanja.

Revizijom je ocijenjeno da bi se uspostavom učinkovitijeg sustava unutarnjih kontrola pridonijelo unaprijeđenju pravilnosti poslovanja političke stranke, te je Ured dao nalog za poduzimanje aktivnosti za uspostavu učinkovitijeg sustava unutarnjih kontrola.

Također, s obzirom na to da navedena politička stranka nije održala utvrđene sjednice skupštine kao najvišeg izbornog i programskog tijela, što je utjecalo na nefunkcioniranje tijela političke stranke (nije biran novi glavni odbor, predsjednik ni druga tijela stranke), Ured je naložio poduzeti aktivnosti na uspostavi funkcioniranja i rada tijela političke stranke u skladu s odredbama statuta radi ostvarenja političkih ciljeva.

- Planiranje

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, odnosno programom rada i godišnjim financijskim planom.

Godišnji program rada treba sadržavati opis glavnih aktivnosti, iznos potrebnih sredstava te izvore financiranja za određeno razdoblje, kako bi se omogućilo učinkovito upravljanje i kontrola financijskog poslovanja političke stranke. Financijski plan treba biti usklađen s godišnjim programom rada i mora sadržavati pregled planiranih prihoda i rashoda za tekuću godinu, prema vrstama prihoda i rashoda utvrđenim u računskom planu za neprofitne organizacije.

Sve političke stranke (osim BDSH) su donijele godišnji program rada i financijski plan. Navedena politička stranka je donijela financijski plan u kojem nije navedeno tko ga je donio kao ni datum usvajanja (što nije u skladu sa statutom navedene političke stranke), a godišnji program rada za 2016. nije donesen. Također, kod pojedinih političkih stranaka (Duspara Mirko-NL, HSLS, SDSS) utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na sadržaj godišnjeg programa rada (nisu navedena potrebna sredstva i izvori financiranja planiranih aktivnosti, a s obzirom na to da se ostvarenje rashoda ne prati po aktivnostima, ne može se kontrolirati jesu li ostvarena sredstva korištena za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada) i/ili nerealno planiranje prihoda i rashoda financijskim planom, odnosno kod značajnih odstupanja ostvarenih i planiranih prihoda i rashoda nisu donesene izmjene financijskog plana.

S obzirom na to da političke stranke, prema Zakonu o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, financijska sredstva mogu koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom rada, Ured je mišljenja da sve političke stranke trebaju sastaviti godišnje financijske planove i programe rada, na način koji osigurava učinkovito upravljanje i kontrolu financijskog poslovanja te postupanje u skladu s propisima.

Ured je dao naloge i preporuke za pravodobno donošenje godišnjeg programa rada i financijskog plana, godišnjim programom rada planirati potrebna sredstva za financiranje pojedinih aktivnosti i izvore financiranja, realnije planiranje prihoda i rashoda financijskim planom, kao i poduzimati aktivnosti na praćenju i realizaciji ciljeva iz programa rada.

- Računovodstveno poslovanje

Revizijom računovodstvenog poslovanja obuhvaćeni su financijski izvještaji, poslovne knjige i evidentiranje poslovnih događaja, popis imovine i obveza, potraživanja i obveze te objava podataka.

Političke stranke su obvezne sastavljati godišnje financijske izvještaje za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca i dostaviti ih Uredu u roku 60 dana nakon isteka obračunskog razdoblja. Uz financijske izvještaje, političke stranke su dužne dostaviti godišnji program rada, financijski plan te izvješće o primljenim donacijama tijekom godine.

Revizijom je utvrđeno da su političke stranke sastavile i dostavile financijske izvještaje i njihove sastavne dijelove Uredu u propisanom roku.

Odredbom članka 28. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije te da neprofitna organizacija sastavlja i podnosi financijske izvještaje na razini pravne osobe s uključenim podacima o poslovanju njezinih organizacijskih jedinica.

Revizijom je utvrđeno da pojedine političke stranke (BDSH, Duspara Mirko-NL, HSS, Stranka rada i solidarnosti, Živi zid) nisu sastavile temeljne financijske izvještaje na propisan način, odnosno da podaci iskazani u financijskim izvještajima nisu točni i istiniti te istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama i/ili objavljenim na mrežnoj stranici političke stranke. Zbog navedenog, financijski izvještaji ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja. Također, utvrđeno je da podaci koje su pojedine političke stranke (Laburisti, Stranka rada i solidarnosti), iskazale u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija i evidentirale u poslovnim knjigama nisu istovjetni podacima iskazanim u Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ) i/ili Izvješću o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (Obrazac IZ-TP). Bilješke uz financijske izvještaje, između ostalog, ne sadrže pregled ugovorenih odnosa, koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveze ili imovina, podatke o sudskom postupku koji je u tijeku, pregled stanja i rok dospijeca kredita poslovne banke te razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine (BDSH, HČSP, HSS, SDSS).

Političke stranke su za 2016. bile obvezne voditi poslovne knjige u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Odredbama članaka 12., 13. i 14. navedenog Zakona, propisane su sljedeće poslovne knjige: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Od pomoćnih knjiga se obvezno vode: knjiga dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske imovine, knjiga financijske imovine i obveza (potraživanja i obveza, primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata, potraživanja i obveza po osnovi primljenih zajmova i kredita, te danih zajmova), knjiga blagajne, knjiga ulaznih i izlaznih računa te evidencije putnih naloga i korištenja službenih vozila i danih i primljenih jamstava i garancija, kao i druge pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama.

Nepravilnosti su utvrđene kod deset političkih stranaka, a odnose se na ustrojavanje i vođenje propisanih poslovnih knjiga.

Između ostalog, utvrđeno je da je jedna politička stranka (Duspara Mirko-NL) vodila poslovne knjige u 2016. prema propisima koje određuje računovodstvo poduzetnika, a jedna politička stranka (Živi zid) nema uvezene i potpisane poslovne knjige kao ni zaštićene elektroničkim potpisom (čuvaju se kao elektronički zapis).

Također, utvrđeno je da pojedine političke stranke (HČSP, HSLS, HSS, HSU, Laburisti, Živi zid), nisu ustrojile pojedine propisane pomoćne knjige (evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila, odnosno potrošnje goriva i prijeđenih kilometara za službeno vozilo, posebnu pomoćnu evidenciju zaključenih ugovora, knjigu primljene pošte odnosno pomoćnu evidenciju iz kojih bi bilo vidljivo zaprimanje ulaznih računa i druge dokumentacije), nisu evidentirale rashode prema rasporedu računa za neprofitne organizacije ili su poslovne događaje u pojedinim slučajevima evidentirale bez vjerodostojne dokumentacije, u pojedinim slučajevima odgovorna osoba nije prethodno ovjerila i kontrolirala knjigovodstvene isprave na temelju kojih su evidentirani poslovni događaji ili su poslovni događaji evidentirani na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih se ne može nedvojbeno utvrditi vrsta poslovnog događaja, odnosno pružene usluge, kao ni potvrditi da su financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Pojedini prihodi i rashodi nisu evidentirani u poslovnim knjigama ni iskazani u financijskim izvještajima (Stranka rada i solidarnosti, Živi zid).

Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Također, pojedine političke stranke nisu vodile evidenciju korištenja službenih vozila, nisu ispostavljale putne naloge u vezi sa službenim putovanjima ili uz putne naloge nisu priložena izvješća sa službenog puta, a pojedini sastavljeni putni nalozi ne sadrže propisane elemente (HČSP, HSP AS, Laburisti, Stranka rada i solidarnosti).

Prema odredbama članka 26. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, prihodi i rashodi se priznaju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija), članarina, pomoći, doprinosa i drugi slični prihodi, priznaju se u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju, a mogu se priznati u izvještajnom razdoblju, ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje. Rashodi se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju.

Pojedine političke stranke (HSP AS, HSS, NLSP) nisu evidentirale poslovne događaje uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja, odnosno pojedini poslovni događaji, koji su nastali u 2015. i prije, evidentirani su u poslovnim knjigama tijekom 2016., kao i evidentiranje prihoda iz proračuna koji nisu naplaćeni u izvještajnom razdoblju za 2016.

Popis imovine i obveza je propisan odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Političke stranke su dužne popisati imovinu i obveze na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Popis imovine i obveza obavlja povjerenstvo za popis, koje se osniva u skladu sa statutom ili drugim najvišim općim aktom neprofitne organizacije (političke stranke).

Zakonski zastupnik određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja s priloženim popisnim listama. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste (knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi povjerenstva za popis). Nakon završetka popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja te ga predati zakonskom predstavniku, koji na temelju navedenog odlučuje o manjkovima, viškovima, otpisu i rashodovanju imovine, kao i mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja.

Pojedine političke stranke (BDSH, Duspara Mirko-NL, HSS, HSU, Živi zid) nisu obavile popis imovine i obveza u skladu s propisima, između ostalog, popisom nije obuhvaćen dio imovine i obveza ili popis uopće nije obavljen, nije usklađeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, a odgovorna osoba nije donijela odluku o prihvaćanju godišnjeg popisa imovine i obveza, kao i načinu nadoknađivanja manjkova i mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove.

Političke stranke (BDSH, HSLS, HSP AS, SDSS), nisu evidentirale potraživanja na propisani način (potraživanja nisu evidentirana na temelju vjerodostojne dokumentacije, nisu vođene evidencije potraživanja, ne prati se dospelost potraživanja niti su poduzimane mjere za njihovu naplatu) ili pojedina potraživanja uopće nisu evidentirana u poslovnim knjigama ni iskazana u financijskim izvještajima (primjerice, za članarine i naknade za redovito godišnje financiranje rada političke stranke iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za financiranje političkih aktivnosti).

S obzirom na to da poslovne knjige i financijski izvještaji trebaju pružiti istinit, pouzdan i točan pregled sredstava, izvora sredstava te prihoda i rashoda, Ured je naložio obavljanje popisa imovine i obveza, evidentiranje poslovnih događaja i vođenje poslovnih knjiga, kao i sastavljanje i dostavljanje financijskih izvještaja sa sastavnim dijelovima u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, naložio je sastaviti Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ) i Izvještaj o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (Obrazac IZ-TP) na način da su podaci istovjetni podacima iskazanim u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija i evidentiranim u poslovnim knjigama.

- Prihodi

Odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, propisano je da političke stranke mogu radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva stjecati prihode od imovine u svojem vlasništvu, članarina, odnosno članskog doprinosa, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija te iz drugih zakonom dopuštenih izvora. Također, propisano je da se političke stranke mogu financirati iz sredstava državnog proračuna, kao i proračuna lokalnih jedinica, na način i pod uvjetima utvrđenima navedenim Zakonom.

Revizijom je utvrđeno da su političke stranke u 2016. vrijednosno najznačajnije prihode ostvarile iz državnog proračuna, proračuna lokalnih jedinica te dobrovoljnih priloga (donacija).

S obzirom na to da pojedine političke stranke (BUZ i Živi zid, te BDSH, HSLS, HSP AS, SDSS, čije su nepravilnosti opisane u okviru područja računovodstveno poslovanje), prihode i potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje rada te članarina nisu evidentirale u poslovnim knjigama, ni iskazale u financijskim izvještajima, Ured je naložio njihovo evidentiranje u poslovne knjige, odnosno iskazivanje u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Također, jedna politička stranka (HSLs) je pogrešno evidentirala naknadu troškova izborne promidžbe kao smanjenje prihoda od naknade troškova izborne promidžbe, umjesto na računu potraživanja od političke stranke nositelja koalicijske liste te po obračunu na računu rashoda za promidžbu i informiranje, zbog čega su prihodi od naknade troškova izborne promidžbe te rashodi za promidžbu i informiranje manje evidentirani u poslovnim knjigama te iskazani u financijskim izvještajima. S obzirom na navedeno, Ured je predložio, kod zaključivanja koalicijskog sporazuma, utvrditi koji dio rashoda, odnosno obveza financira pojedina politička stranka, kao i način na koji će dijeliti naknadu troškova izborne promidžbe iz Državnog proračuna, ako ostvare pravo na navedenu naknadu.

Prema odredbama članka 10. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, dobrovoljnim prilogom (donacijom) u smislu navedenog Zakona, smatraju se povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, političkoj stranci, nezavisnom zastupniku, članu predstavničkog tijela lokalne jedinice izabranom s liste grupe birača te nezavisnoj listi, odnosno listi grupe birača i kandidatu, za njihov politički rad, odnosno za financiranje izborne promidžbe. Za donacije koje se daju u obliku proizvoda ili usluga (uključujući donacije u drugim nenovčanim oblicima, kao što su primjerice pokretna ili nepokretna imovina i imovinska prava), fizičke i pravne osobe dužne su izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku, nezavisnog zastupnika ili člana predstavničkog tijela lokalne jedinice izabranog s liste grupe birača, odnosno na nezavisnu listu, listu grupe birača ili kandidata, te da ne podliježe naplati. Političke stranke su dužne voditi evidenciju o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) te izdavati potvrde o primitku dobrovoljnih priloga (donacija).

Utvrđeni propusti i nepravilnosti u vezi dobrovoljnih priloga (donacija) kod dvije političke stranke (Stranka rada i solidarnosti, Živi zid), odnose se na primljene dobrovoljne priloge (donacije) iz nedopuštenih izvora, njihovo neprijavljivanje Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku i nepravodobnu uplatu u korist državnog proračuna, ne izdavanje potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) te ne sastavljanje i objavljivanje izvješća o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama), u skladu s propisima.

U vezi s navedenim, naloženo je izdavanje potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija), sastavljanje i objavljivanje izvješća o primljenim donacijama te u slučaju primanja dobrovoljnih priloga (donacija) iz nedopuštenih izvora postupanje u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanju potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe.

Osim toga, u vezi s primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama), revizijom proračuna i proračunskih korisnika, lokalnih jedinica i drugih subjekata revizije, provjereno je jesu li donatori političkih stranaka ujedno bili i dobavljači subjekata revizije te jesu li utvrđene nepravilnosti u provedbi postupaka javne nabave.

Utvrđeno je da su od ukupno 2 705 dobavljača u 192 subjekta revizije, 74 dobavljača bili i donatori osam političkih stranaka, ali revizijom nisu utvrđene nepravilnosti koje bi ukazivale na neetično ponašanje pri odabiru dobavljača - donatora političkih stranaka.

- Rashodi

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu financijska sredstva koristi isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i godišnjim financijskim planom.

Kod pojedinih političkih stranaka (BDSH, BUZ, HSLS, Laburisti, SDSS) ne može se potvrditi da su ostvareni rashodi povezani s ostvarenjem ciljeva koji su utvrđeni godišnjim programom rada i financijskim planom, a nepravilnosti i propusti su utvrđeni kod obračuna putnih naloga (između ostalog, putni nalozi za korištenje službenih automobila u pojedinim slučajevima nisu ispostavljeni, pojedini putni nalozi ne sadrže sve propisane elemente i/ili nisu priložena izvješća o obavljenom putu), uz račune za izvršene usluge koji su ispostavljeni mjesečno u paušalnim iznosima nije priložena specifikacija obavljenih usluga te nije vidljiva vrsta usluga i vrijeme kada su usluge obavljene (obveza dostavljanja specifikacije obavljenih usluga uz mjesečne račune nije ugovorena), a račun dobavljača u vezi izborne promidžbe (izrada letaka) je plaćen sa središnjeg (redovnog) računa, umjesto s računa za financiranje izborne promidžbe.

Ured je naložio pri sastavljanju i obračunu putnih naloga te isplati naknada putnih troškova postupati u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o porezu na dohodak, odnosno sastavljati putne naloge i izvještaje sa službenog puta (koji sadrže podatke iz kojih se može nedvojbeno utvrditi da je poslovni događaj nastao), kako bi se moglo utvrditi da su sredstva korištena isključivo za ostvarivanje ciljeva predviđenih godišnjim programom i financijskim planom, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Naložio je podmirenje troškova izborne promidžbe iz sredstava uplaćenih na posebni račun za financiranje izborne promidžbe u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Također, Ured je predložio ugovoriti obvezu izdavanja računa s priloženom specifikacijom obavljenih usluga ili na drugi način osigurati specifikaciju obavljenih usluga.

- Financiranje izborne promidžbe

U rujnu 2016. održani su prijevremeni izbori za zastupnike u Hrvatski sabor. Pojedine političke stranke su samostalno predložile stranačke liste, odnosno sudjelovale na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, a pojedine su zajedno predložile stranačke liste (koalicijska lista) te sudjelovale na izborima kao partneri dviju ili više političkih stranaka.

Izborna promidžba počinje danom objave zbirnih lista izbornih jedinica, a završava 24 sata prije dana održavanja izbora. Političke stranke mogu financirati izbornu promidžbu iz vlastitih sredstava te iz dobrovoljnih priloga (donacija). Vlastita sredstva koja politička stranka namjerava utrošiti za izbornu promidžbu i dobrovoljni prilozi (donacije) za financiranje izborne promidžbe, moraju biti uplaćena na poseban račun za financiranje izborne promidžbe, koji otvaraju političke stranke koje planiraju samostalno sudjelovati na izborima i jedna od političkih stranaka koje su zajedno predložile stranačku listu (ako dvije ili više političkih stranaka sudjeluju na izborima kao koalicijski partneri).

Na prijevremenim izborima za zastupnike u Hrvatski sabor u 2016., prema podacima Državnog izbornog povjerenstva⁵, sudjelovala su 92 izborna sudionika, a otvoreno je 60 posebnih računa za financiranje izborne promidžbe. Poseban račun, između ostalih, otvorila je 21 politička stranka, te 13 koalicija političkih stranaka prema međusobnim sporazumima, kojima su političke stranke utvrdile da zajednički izlaze na izbore te odredile ciljeve koje žele ostvariti djelovanjem tijekom izborne promidžbe i odnose nakon izbora.

Međusobnim sporazumima nije jasno utvrđen način financiranja troškova izborne promidžbe, odnosno iznos rashoda koji treba sufinancirati svaki koalicijski partner, obveza uplate i iznos predujma, obračun ukupnih troškova izborne promidžbe te način izvještavanja i evidentiranja rashoda u poslovnim knjigama pojedine političke stranke (na temelju obračuna ili na temelju preslika knjigovodstvenih isprava o poslovnim događajima), kao ni način podjele ostvarene naknade troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna (ako ostvare to pravo).

⁵ Izvješće o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, od 23. studenoga 2016.

S obzirom na navedeno, Ured je predložio političkim strankama da međusobnim sporazumima jasno utvrde međusobna prava i obveze kako bi osigurali preduvjete za transparentno i točno evidentiranje poslovnih događaja u vezi izborne promidžbe u poslovnim knjigama i njihovo iskazivanje u financijskim izvještajima.

Ured i nadalje ocjenjuje da je potrebno propisima urediti bitne elemente međusobnih sporazuma političkih stranaka. Također, mišljenja je da je potrebno urediti i način postupanja u slučaju kada politička stranka ostvari prihode i troškove (rashode) izborne promidžbe po posebnom računu za financiranje izborne promidžbe prije zaključenja sporazuma s drugim političkim strankama ili kada samostalno ne prijavi svoju listu za izbor za zastupnike u Hrvatski sabor.

U tablici u nastavku, navode se područja u kojima su revizijom za 2016. utvrđene nepravilnosti kod političkih stranaka, a utjecale su na izražavanje uvjetnog, odnosno nepovoljnog mišljenja.

Tablica broj 4

Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti kod političkih stranaka,
a utjecale su na izražavanje mišljenja

Redni broj	Ime političke stranke	Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti										Ukupno	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11
Područje 1: Hrvatska													
1.	Bandić Milica - Stranka hrana i solidarnosti (Stranka hrana i solidarnosti)							x	x				
2.	Hrvatska seljačka stranka (HSS)							x	x	x			
3.	Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSL)		x			x		x			x		x
4.	Hrvatska socijalistička stranka (HSU)		x					x		x			
5.	Samostalna demokratska hrvatska stranka (SDSS)						x		x				x
6.	Živi zid		x					x	x	x			
Područje 2: Bosna i Hercegovina													
1.	Block udarni ljudi za slobodu (BUZ)												x
2.	Bosnjačka demokratska stranka (BDSH)		x	x	x			x	x	x			x
3.	Dušanović Mirko - Nezavisna lista (Dušanović Mirko)							x	x				
4.	Hrvatska stranka prava (HSP)		x					x	x				
5.	Hrvatska stranka prava (HSP) - Ante Stipanović (HSP-AS)							x	x				
6.	Hrvatska stranka prava (HSP) - Zoran Djindjić (HSP-ZD)		x					x					x
7.	Nezavisna lista Šipe Petrina (NLSP)							x	x				

4. REVIZIJA NEZAVISNIH ZASTUPNIKA

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2016. osam nezavisnih zastupnika⁶, kojima su izražena **bezuovjetna mišljenja**.

U nastavku se navode nezavisni zastupnici za koje je obavljena revizija. Uz ime nezavisnog zastupnika navedeno je i mišljenje iz prošle revizije (ako je obavljena):

- Vladimir Bilek, zastupnik češke i slovačke nacionalne manjine - bezuvjetno
- Željko Glasnović, nezavisni zastupnik
- Robert Jankovics, zastupnik mađarske nacionalne manjine
- Šandor Juhas, zastupnik mađarske nacionalne manjine - bezuvjetno
- Veljko Kajtazi, zastupnik austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine - bezuvjetno
- Ermina Lekaj Prljaskaj, zastupnica albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine
- dr. sc. Furio Radin, zastupnik talijanske nacionalne manjinu - bezuvjetno
- Mirko Rašković, zastupnik srpske nacionalne manjine.

4.1. Prihodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2016., ukupni prihodi nezavisnih zastupnika iznosili su 3.040.701,00 kn, a odnose se na prihode iz državnog proračuna i druge prihode.

U tablici u nastavku, daju se podaci o ostvarenim prihodima revizijom obuhvaćenih nezavisnih zastupnika za 2016., prema vrstama.

Tablica broj 5

Ostvareni prihodi nezavisnih zastupnika za 2016., prema vrstama

u kn

Redni broj	Nezavisni zastupnik	Prihodi iz državnog proračuna	Drugi prihodi	Ukupno	Udjel u %
1	2	3	4	5	6
1.	Vladimir Bilek	471.425,00	52,00	471.477,00	15,5
2.	Željko Glasnović*	200.224,00	47.637,00	247.861,00	8,2
3.	Robert Jankovics	193.924,00	0,00	193.924,00	6,4
4.	Šandor Juhas	471.215,00	199,00	471.414,00	15,5
5.	Veljko Kajtazi	356.136,00	69,00	356.205,00	11,7
6.	Ermina Lekaj Prljaskaj	512.686,00	5,00	512.691,00	16,9
7.	dr. sc. Furio Radin	356.137,00	227.723,00	583.860,00	19,2
8.	Mirko Rašković	203.265,00	3,00	203.269,00	6,6

* Financijski izvještaji nezavisnog zastupnika Željka Glasnovića sadrže objedinjene podatke s posebnog računa za redovno financiranje djelatnosti te posebnog računa za financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor od 16. kolovoza do 8. rujna 2016.

⁶ Revidirano razdoblje (2016.) obuhvaća nezavisne zastupnike 8. i 9. saziva Hrvatskoga sabora. S obzirom na to da su nezavisni zastupnici Šandor Juhas i Mirko Rašković, bili zastupnici 8. saziva Hrvatskoga sabora, sa zastupničkim mandatom do 14. listopada 2016., provjereno je i postupanje prema odredbama članka 8. Zakona o financiranju političke aktivnosti i izborne promidžbe (zatvaranje posebnog računa za redovito financiranje djelatnosti, neutrošena sredstva te postupanje s nabavljenom imovinom po isteku mandata). Nezavisnim zastupnicima Željku Glasnoviću i Robertu Jankovicsu je mandat nezavisnih zastupnika započeo 14. listopada 2016.

Prihodi iz državnog proračuna u iznosu 2.765.013,00 kn, odnose se na doznačena sredstva iz državnog proračuna za redovito godišnje financiranje nezavisnih zastupnika u 2016. u iznosu 2.084.786,00 kn, prihode za izbornu promidžbu u iznosu 675.201,00 kn te druge prihode iz proračuna (u vezi s obračunom amortizacije u 2016.) u iznosu 5.026,00 kn.

Prihodi za financiranje redovitog poslovanja su ostvareni na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Odluke o privremenom raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 10/16), iz siječnja 2016. te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 45/16 i 102/16), iz svibnja i studenoga 2016., koje je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora. Prema navedenim odlukama, nezavisnim zastupnicima je za rad u 2016. raspoređeno 2.084.786,00 kn. Sredstva su doznačavana tijekom 2016., u skladu s navedenim odlukama.

Prihodi za izbornu promidžbu u iznosu 675.201,00 kn, odnose se na prihode (od naknade troškova izborne promidžbe za izbor nezavisnog zastupnika u Hrvatski sabor i povrata neutrošenih sredstava) prenesene s posebnog računa za financiranje izborne promidžbe na račun za redovno poslovanje nezavisnog zastupnika (Vladimir Bilek, Ermina Lekaj Prljaskaj, Šandor Juhas, Robert Jankovics) u iznosu 540.201,00 kn te prihode za naknadu troškova izborne promidžbe doznačene na poseban račun za financiranje izborne promidžbe (Željko Glasnović) u iznosu 135.000,00 kn, a ostvareni su iz državnog proračuna kao naknada troškova izborne promidžbe, u skladu Odlukom Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, iz siječnja i kolovoza 2016. te odlukama Državnog izbornog povjerenstva o pravu na naknadu, visini i isplati naknade troškova izborne promidžbe, iz siječnja i studenoga 2016.

Drugi prihodi, ostvareni u iznosu 275.688,00 kn, odnose se na neutrošena sredstva naknade troškova izborne promidžbe za izbor nezavisnog zastupnika u Hrvatski sabor (dr. sc. Furio Radin) u iznosu 227.417,00 kn (opisano u okviru prihoda za izbornu promidžbu), prihode od dobrovoljnih priloga/donacija uplaćene na poseban račun za financiranje izborne promidžbe (Željko Glasnović) u iznosu 47.594,00 kn te prihode od imovine (kamate) u iznosu 677,00 kn.

4.2. Rashodi

Prema izvještajima o prihodima i rashodima za 2016., ukupni rashodi nezavisnih zastupnika su iznosili 2.783.898,00 kn, od čega su najznačajniji materijalni rashodi u iznosu 1.427.235,00 kn te rashodi za donacije (pomoći) u iznosu 949.286,00 kn.

U tablici u nastavku, daju se podaci o ostvarenim rashodima revizijom obuhvaćenih nezavisnih zastupnika za 2016., prema vrstama.

Tablica broj 6

Ostvareni rashodi nezavisnih zastupnika za 2016., prema vrstama

u kn

Redni broj			Rashodi za amortizaciju		Rashodi za doprinose (pomoći)	Doprinosi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Vladimir Štek	131.120,00	5.026,00	918,00	223.735,00	0,00	449.808,00	16,2	
2.	Željka Glasnović	227.603,00	0,00	282,00	3.000,00	0,00	227.603,00	8,2	
3.	Robert Glasnović	15.037,00	0,00	22,00	10.000,00	0,00	25.059,00	0,9	
4.	Sandra Jurić	180.869,00	0,00	2.620,00	408.514,00	0,00	542.003,00	19,5	
5.	Veljko Vekarić	240.832,00	0,00	1.385,00	26.200,00	0,00	326.950,00	11,7	
6.	Ermina Šušić Prijasna	287.190,00	2.320,00	346,00	170.019,00	0,00	470.104,00	16,9	
7.	dr. sc. Zvezdana Radin	297.384,00	54.316,00	1.668,00	5.318,00	180.549,00	539.355,00	19,3	
8.	Mirko Glasnović	109.463,00	0,00	222,00	102.500,00	0,00	212.185,00	7,3	
	Sveukupno	1.002.467,00	51.662,00	3.903,00	949.286,00	0,00	2.006.323,00	73,0	

* S obzirom na to da financijski izvještaji nezavisnog zastupnika Željka Glasnovića sadrže objedinjene podatke s posebnog računa za redovno financiranje djelatnosti te posebnog računa za financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, od 16. kolovoza do 8. rujna 2016., od ukupno ostvarenih rashoda u iznosu 227.603,00 kn, na redovan rad Zastupnika u 2016. odnosi se 44.973,00 kn, a izbornu promidžbu 182.630,00 kn.

Materijalni rashodi se odnose na rashode za promidžbu i informiranje (usluge promidžbe u elektroničkim medijima i tisku, izrada i održavanje mrežne stranice, usluga digitalnog tiska), naknade troškova zaposlenima, rashode za usluge (telefona, pošte i prijevoza, intelektualne i osobne usluge, računalne usluge, zakupnine i najamnine), naknade troškova službenih putovanja, reprezentaciju, naknade za obavljanje aktivnosti osobama izvan radnog odnosa, uredski materijal, energiju i druge nespomenute materijalne rashode.

Rashodi za donacije (pomoći), odnose se na donacije (pomoći) dane građanima i udrugama za promidžbu kulturne baštine i sufinanciranje programa nacionalnih manjina, organiziranje kulturnih manifestacija i festivala, stipendije, jednokratne pomoći za školovanje, donacije (pomoći) u humanitarne svrhe i drugo u iznosu 849.286,00 kn te sredstva za financiranje izborne promidžbe u iznosu 100.000,00 kn, koja je nezavisni zastupnik (Vladimir Bilek) prenio s računa za redovno poslovanje na poseban račun za financiranje izborne promidžbe, prema godišnjim programima rada i financijskim planovima nezavisnih zastupnika.

4.3. Nalazi revizije

Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje nezavisnih zastupnika, odnosno djelokrug, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi te imovina i obveze, radi davanja mišljenja jesu li nezavisni zastupnici obavljali poslovanje, ostvarili prihode i rashode te sastavili financijske izvještaje u skladu s propisima, kao i jesu li financijska sredstva koristili isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programima rada i u skladu s financijskim planovima nezavisnih zastupnika.

Kod nezavisnih zastupnika 9. saziva Hrvatskog sabora nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koje bi utjecale na istinitost i realnost financijskih izvještaja te pravilnost financijskog poslovanja.

Nezavisnim zastupnicima Šandoru Juhasu i Mirku Raškoviću, zastupnički mandat je istekao 14. listopada 2016. U skladu s navedenim, nezavisni zastupnik Šandor Juhas je zatvorio poseban račun za redovito financiranje svoje djelatnosti (2. prosinca 2016.), sastavio financijske izvještaje za 2016., odnosno do isteka mandata i dostavio ih Uredu u vrijeme obavljanja revizije (lipanj 2017.), a neutrošenih financijskih sredstava iz državnog proračuna i imovine nabavljene sredstvima dobivenim iz državnog proračuna nakon isteka mandata nije imao.

Nezavisni zastupnik Mirko Rašković je sastavio financijske izvještaje za 2016., odnosno do isteka mandata i dostavio ih Uredu u vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2017.), a podaci o zatvaranju posebnog računa za redovito financiranje djelatnosti i povratu eventualno neutrošenih sredstava u državni proračun nisu dostavljeni (ni tijekom obavljanja revizije).

Iako su obavljenom revizijom navedenih zastupnika (8. saziva Hrvatskog sabora) za 2016. utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na provedbu naloga i preporuke revizije za 2015. i računovodstveno poslovanje (Šandor Juhas), te računovodstveno poslovanje i postupanje nakon isteka mandata (Mirko Rašković), s obzirom na istek mandata, Ured nije davao naloge i preporuke radi poduzimanja radnji kako se nepravilnosti ne bi ponavljale.

5. REVIZIJA ČLANOVA PREDSTAVNIČKIH TIJELA LOKALNIH JEDINICA

Revizija financijskih izvještaja i poslovanja za 2016. obavljena je za tri člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica, koji su ostvarili prihode (Marijana Puljak) ili imali vrijednost imovine (Tomislav Alujević Grgas i Bruno Poropat) iznad 100.000,00 kn.

O financijskim izvještajima i poslovanju izraženo je:

- **bezuwjetno mišljenje** (nije prošle revizije) za Tomislava Alujevića Grgasa, člana Gradskog vijeća Grada Splita
- **uwjetno mišljenje** (u prošloj reviziji uwjetno) za Brunu Poropata, člana Gradskog vijeća Grada Rovinja i
- **bezuwjetno mišljenje** (u prošloj reviziji bezuwjetno) za Marijanu Puljak, članicu Gradskog vijeća Grada Splita.

5.1. Prihodi

U tablici u nastavku, daju se podaci o ostvarenim prihodima članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica za 2016., prema vrstama.

Tablica broj 7

Ostvareni prihodi
članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica
za 2016., prema vrstama

u kn

Redni broj	Ime i prezime člana	Prihod iz proračuna lokalne jedinice	Prihod iz proračuna Grada Splita	Prihod iz proračuna Grada Rovinja	Prihod iz proračuna Grada Zagreba
1	2	3	4	5	6
1.	Tomislav Alujević Grgas	81.600,00	68,00	81.668,00	29,0
2.	Bruno Poropat	31.923,00	1.345,00	33.268,00	11,8
3.	Marijana Puljak	89.760,00	77.395,00	167.155,00	59,2
UKUPNO		203.283,00	78.808,00	203.283,00	100,0

Prihodi iz proračuna lokalne jedinice ostvareni u iznosu 203.283,00 kn, odnose se na prihode iz proračuna Grada Splita u iznosu 171.360,00 kn za redovito godišnje financiranje Tomislava Alujevića Grgasa i Marijane Puljak, te prihode iz proračuna Grada Rovinja u iznosu 31.923,00 kn za redovito godišnje financiranje Brune Poropata.

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 78.808,00 kn, od čega se vrijednosno najznačajniji u iznosu 77.395,00 kn ili 98,2 % odnose na prihode od refundacije troškova rada ureda Marijane Puljak nastale pri obavljanju političke djelatnosti. Navedeni prihodi su ostvareni na temelju sporazuma o refundaciji zajedničkih troškova rada ureda kojeg je Marijana Puljak kao nositeljica zajedničkih troškova u svibnju 2015. zaključila s članom Gradskog vijeća Grada Splita izabranim s Liste grupe birača (zajednički troškovi se odnose na najam poslovnog prostora, troškove telefona i Interneta te plaće zaposlenice ureda, a dijele se u jednakom omjeru).

5.2. Rashodi

U tablici u nastavku, daju se podaci o ostvarenim rashodima članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica za 2016., prema vrstama.

Tablica broj 8

Ostvareni rashodi
članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica
za 2016., prema vrstama

u kn

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Tomislav Alujević Grgas	0,00	49.934,00	307,00	186,00	28.000,00	461,00	78.888,00	14,5
2.	Bruno Poropat	0,00	231.717,00	4.776,00	355,00	55.000,00	0,00	291.848,00	53,6
3.	Marijana Puljak	106.980,00	51.111,00	0,00	612,00	15.000,00	0,00	173.703,00	31,9
	SVUKUPNO	106.980,00	332.762,00	5.083,00	1.153,00	98.000,00	461,00	544.439,00	100,0

Od ukupno ostvarenih rashoda u iznosu 544.439,00 kn, vrijednosno najznačajniji su materijalni rashodi u iznosu 332.762,00 kn, rashodi za zaposlene u iznosu 106.980,00 kn te rashodi za donacije (pomoći) u iznosu 98.000,00 kn.

Materijalni rashodi ostvareni u iznosu 332.762,00 kn, odnose se na rashode za intelektualne i osobne usluge (odvjetničke usluge zastupanja u sudskom postupku i knjigovodstvene usluge) u iznosu 147.161,00 kn, usluge promidžbe i informiranja (oglašavanje u elektronskim medijima, održavanje mrežne stranice, usluge reklame i promocije, emitiranje emisija povodom izbora i oglašavanje) u iznosu 69.770,00 kn, zakupnine i najamnine (zakup poslovnog prostora i mrežne domene) u iznosu u 39.939,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 12.275,00 kn, reprezentacije u iznosu 9.099,00 kn, naknade drugim osobama izvan radnog odnosa (uporaba osobnog vozila u službene svrhe i troškovi parkiranja) u iznosu 6.442,00 kn, uredski materijal i sitni inventar u iznosu 3.594,00 kn, naknade troškova prijevoza na posao i s posla u iznosu 3.480,00 kn, računalne usluge u iznosu 2.250,00 kn te druge materijalne rashode (nabava promotivnog materijala i drugo) u iznosu 38.752,00 kn.

Rashodi za zaposlene su ostvareni u iznosu 106.980,00 kn, a odnose na rashode za plaću u iznosu 90.000,00 kn, doprinose na plaću u iznosu 15.480,00 kn te druge rashode za zaposlene (božićnicu) u iznosu 1.500,00 kn. Ostvareni su na temelju ugovora o radu, zaključenog u prosincu 2015. sa zaposlenicom ureda koja obavlja administrativne i stručne poslove za Marijanu Puljak i člana Gradskog vijeća izabranog s Liste grupe birača. Ugovor je zaključen na određeno vrijeme (do lipnja 2017.), a ugovorena je mjesečna bruto plaća 7.500,00 kn. Porezi i doprinosi su obračunani i uplaćeni u skladu s propisima.

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni u iznosu 98.000,00 kn, odnose se na donacije dane udrugama, vjerskoj zajednici, srednjoj školi i sportskom klubu, za organizaciju humanitarne akcije, nastupa i simpozija u iznosu 53.000,00 kn te političkim strankama na temelju ugovora o donaciji u iznosu 45.000,00 kn. Sredstva su doznačena korisnicima na temelju zamolbi iz kojih je vidljivo za koje namjene se sredstva planiraju utrošiti, odluka o dodjeli donacije i ugovora o donaciji.

5.3. Nalazi revizije

Propusti i nepravilnosti kod Brune Poropata, člana Gradskog vijeća Grada Rovinja, odnose se na provedbu naloga i preporuka revizije za 2015., dostavljanje financijskih izvještaja za 2016. (sa sastavnim dijelovima) Uredu, vođenje poslovnih knjiga te evidentiranje poslovnih događaja (rashoda) na temelju dokumentacije iz koje nije vidljivo jesu li financijska sredstva korištena isključivo za aktivnosti ostvarivanja ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom.

Kod Tomislava Alujevića Grgasa i Marijane Puljak, članova Gradskog vijeća Grada Splita, nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koji bi utjecali na istinitost i realnost financijskih izvještaja te pravilnost financijskog poslovanja.

6. DOSTAVLJANJE I OBJAVLJIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Prema odredbama članka 30. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke, nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica, dužni su sastavljati i podnositi financijske izvještaje na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija. Financijske izvještaje za izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca, dužni su dostaviti Uredu u roku 60 dana od dana isteka izvještajnog razdoblja. Uz godišnje financijske izvještaje, kao njihov sastavni dio, dužni su priložiti godišnji program rada i financijski plan te izvješće o donacijama primljenim tijekom godine sa specificiranim podacima o fizičkim i pravnim osobama koje su dale donacije (osobno ime, odnosno naziv i adresa), datumu uplate donacije, odnosno davanja proizvoda ili pružanja usluge bez naplate, o uplaćenom iznosu donacije, odnosno o tržišnoj vrijednosti darovanog proizvoda ili usluge naznačenoj na računu koji ne podliježe naplati te o vrsti svake pojedine donacije.

Također, prema odredbama članka 39. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke, nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica, dužni su godišnje financijske izvještaje objaviti na svojim mrežnim stranicama, najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Iznimno od stavka 2. navedenog članka spomenutog Zakona, članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica mogu godišnje financijske izvještaje objaviti na mrežnoj stranici lokalne jedinice u kojoj politički djeluju. Objava godišnjih financijskih izvještaja na mrežnim stranicama lokalne jedinice ne smatra se donacijom. Političke stranke, nezavisni zastupnici te nositelji nezavisnih lista, odnosno nositelji lista grupe birača i kandidati, dužni su u rokovima propisanim za objavu godišnjeg financijskog izvještaja, odnosno financijskog izvještaja za financiranje izborne promidžbe, Državnom izbornom povjerenstvu dostaviti, elektroničkom poštom, podatke o adresi mrežne stranice, odnosno o nazivu i datumu objave dnevnog tiska na kojoj su objavili godišnje financijske izvještaje, odnosno financijske izvještaje o financiranju izborne promidžbe, u skladu s obvezom objave utvrđenoj u stavcima 2. i 3. navedenog članka. Lokalne jedinice su dužne u roku iz stavka 3. navedenog članka, dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu, elektroničkom poštom, popis adresa mrežnih stranica na kojima su objavljeni godišnji financijski izvještaji članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica.

Ured je provjerio jesu li političke stranke, nezavisni zastupnici te članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica, kojima je mandat u tijeku (2016.), dostavili financijske izvještaje te jesu li političke stranke i nezavisni zastupnici objavili financijske izvještaje na svojim mrežnim stranicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (osim nezavisnih zastupnika kojima je zastupnički mandat istekao 14. listopada 2016.).

6.1. Političke stranke

U Republici Hrvatskoj je na dan 1. prosinca 2017. djelovala 161 politička stranka, od kojih su 18 parlamentarnih te 143 izvanparlamentarne političke stranke. S obzirom na to da je 21 politička stranka osnovana i upisana u Registar političkih stranaka u 2017., a 31 izvanparlamentarna politička stranka je prestala djelovati tijekom 2016. i 2017., financijske izvještaje za 2016. sa sastavnim dijelovima bila je obvezna dostaviti i objaviti 171 politička stranka (17 parlamentarnih i 154 izvanparlamentarne).

Financijske izvještaje dostavilo je 128 političkih stranaka (17 parlamentarnih i 111 izvanparlamentarnih), a 43 političke stranke nisu dostavile financijske izvještaje (do 7. prosinca 2017.). U propisanom roku financijske izvještaje je dostavilo 115 političkih stranaka (17 parlamentarnih i 98 izvanparlamentarnih), a 13 izvanparlamentarnih političkih stranaka je financijske izvještaje dostavilo izvan propisanog roka i tijekom obavljanja uvida (od lipnja do 7. prosinca 2017.).

Financijske izvještaje za 2016. u propisanom roku dostavile su političke stranke (115):

Abeceda demokracije (Abeceda)
 Akcija Bjelovarsko-bilogorska (ABB)
 Akcija mladih (AM)
 Akcija umirovljenici zajedno (AUZ)
 Akcija za bolju Hrvatsku (ABH)⁷
 Aktivni branitelji i umirovljenici Hrvatske (ABU Hrvatske)
 Aktivni nezavisni umirovljenici (ANU)⁸
 Autohtona - hrvatska stranka prava (A - HSP)
 Autonomna regionalna stranka Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, otoka i Rijeke (ARS)
 Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)
 Banijska demokratska stranka (BDS)⁹
 Blok umirovljenici zajedno (BUZ)
 Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)
 Braniteljsko domoljubna stranka Hrvatske (BDSH)
 Dalmatinski demokrati (DD)
 Demokratska kneginečka stranka (DKS)
 Demokratska partija Srba (DPS)
 Demokratska prigorsko-zagrebačka stranka (DPS)
 Demokratska stranka umirovljenika (DSU)
 Demokratska stranka žena (DSŽ)
 Demokratski centar (DC)¹⁰
 Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)
 Domovina
 Dubrovačka stranka (DUSTRA)
 Dubrovački demokratski sabor (DDS)
 Duspara Mirko - Nezavisna lista (Duspara Mirko-NL)¹¹
 Glas Zaprešića - nezavisna lista (GZ)
 Građanska akcija Lumbarda (G.A.L.)¹²
 Građanska opcija grada Osijeka (GOGO)
 Građanska stranka Sisak (GSS)
 HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku
 Hrvatska braniteljska pučka stranka (HBPS)¹³
 Hrvatska demokratska regionalna stranka (HDRS)
 Hrvatska demokratska seljačka stranka (HDSS)
 Hrvatska demokratska stranka (HDS)
 Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)
 Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)
 Hrvatska inicijativa za dijalog (HRID)

⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 6. lipnja 2017., koje je postalo pravomoćno 14. srpnja 2017., politička stranka je prestala djelovati

⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 26. kolovoza 2016.

⁹ Prema rješenju Trgovačkog suda u Zagrebu, od 31. prosinca 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren i zatvoren skraćeni stečajni postupak (klauzula pravomoćnosti/ovršnosti 4. travnja 2017.)

¹⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 1. ožujka 2016., koje je postalo pravomoćno 7. travnja 2016., politička stranka je prestala djelovati

¹¹ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 2. kolovoza 2016.

¹² Prema rješenju Ministarstva uprave, od 17. veljače 2017., koje je postalo pravomoćno 24. ožujka 2017., politička stranka je prestala djelovati

¹³ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 4. srpnja 2016.

Hrvatska kajkavska stranka (HKS)¹⁴
 Hrvatska konzervativna stranka (HKS)
 Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)¹⁵
 Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)
 Hrvatska radnička stranka (HRS)
 Hrvatska republikanska zajednica (HRZ)¹⁶
 Hrvatska seljačka stranka - Stjepan Radić (HSS - SR)¹⁷
 Hrvatska seljačka stranka (HSS)
 Hrvatska seljačka stranka Braće Radić (HSS Braće Radić)¹⁸
 Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLs)
 Hrvatska stranka ovršenika (HSO)¹⁹
 Hrvatska stranka prava - 1861 (HSP - 1861)
 Hrvatska stranka prava (HSP)
 Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)
 Hrvatska stranka pravne države (HSPD)
 Hrvatska stranka reda (HSR)
 Hrvatska stranka svih kajkavaca (HSSK)²⁰
 Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)
 Hrvatska stranka zelenih - Eko savez (Zeleni)²¹
 Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)
 Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)
 Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)
 Istarska stranka umirovljenika - Partito Istriano dei pensionati (ISU - PIP)
 Istarski demokrati - Democratici Istriani (ID - DI)
 Istarski demokratski sabor (IDS)
 Jadranska socijaldemokratska stranka Hrvatske (Jadranski socijaldemokrati)
 Komunistička partija Hrvatske (KPH)
 Krila slobode Hrvatska nacionalistička stranka (Krila slobode)²²
 Liburnijska stranka (LIST)
 Lista za Rijeku (RI)
 Loza nezavisna lista (LOZA)
 Maksimirska građanska inicijativa - zajedno (MGI - zajedno)
 Međimurska stranka (MS)
 Međimurski demokratski savez (MDS)
 Most nezavisnih lista (MOST)

¹⁴ Prema rješenjima Ministarstva uprave, do 15. travnja 2016., naziv političke stranke je bio Zagorska demokratska stranka (ZDS), od 15. travnja 2016. do 21. ožujka 2017. naziv političke stranke je bio Hrvatska kajkavska stranka (HKS), a od 21. ožujka 2017. ponovo je naziv političke stranke Zagorska demokratska stranka (ZDS)

¹⁵ Prema rješenjima Ministarstva uprave, do 19. srpnja 2016. naziv političke stranke je bio Nacionalni demokrati (ND), od 19. srpnja 2016. do 1. lipnja 2017. naziv političke stranke je bio Hrvatska kršćanska demokratska unija - dr. Marko Veselica (HKDU - dr. Marko Veselica), a od 1. lipnja 2017. novi naziv političke stranke je Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)

¹⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 10. ožujka 2017., koje je postalo pravomoćno 13. travnja 2017., politička stranka je prestala djelovati

¹⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 4. srpnja 2016.

¹⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave, do 28. srpnja 2016. naziv političke stranke je bio Autohtona - Hrvatska seljačka stranka (A-HSS)

¹⁹ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 25. travnja 2017., koje je postalo pravomoćno 16. lipnja 2017., politička stranka je prestala djelovati

²⁰ Prema rješenjima Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 18. svibnja 2016., a od 10. studenoga 2017. novi naziv stranke je Hrvatska stranka svih čakavaca kajkavaca i štokavaca (HSSČKŠ)

²¹ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 26. siječnja 2016., koje je postalo pravomoćno 3. ožujka 2016., politička stranka je prestala djelovati

²² Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 29. srpnja 2016.

Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)
 Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)
 Naša stranka (NS)²³
 Nezavisna lista mladih (NLM)²⁴
 Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)
 Nezavisna lista Višnjan (NLV)²⁵
 Nezavisni seljaci Hrvatske (NSH)
 Nova generacija (NG)²⁶
 Nova Hrvatska (NH)
 Nova srpska stranka (NSS)
 Obiteljska stranka (OS)²⁷
 Pametno
 Paška stranka - Pag (PSP)
 Pločanska stranka (PLS)
 Pokret za modernu Hrvatsku
 Posavsko slavonska stranka (PSS)²⁸
 Primorsko goranski savez (PGS)
 Projekt Domovina²⁹
 Promijenimo Hrvatsku (PH)³⁰
 Rapski pučki sabor (RPS)
 Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)
 Sasvim mala stranka (SMS)³¹
 Snaga - Stranka narodnog i građanskog aktivizma (Snaga)³²
 Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)
 Socijalistička radnička partija Hrvatske (SRP)
 Splitska stranka umirovljenika (SSU)
 Stranka Bošnjaka Hrvatske (SBH)
 Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)
 Stranka hrvatski vidik (SHV)³³
 Stranka hrvatskih umirovljenika - UMIROVLJENICI (UMIROVLJENICI)
 Stranka hrvatskog zajedništva (SHZ)
 Stranka penzionera (SP)³⁴
 Stranka razvoja i napretka (SRNA)
 Stranka umirovljenika (SU)
 Za grad
 Zagorska stranka (ZS)

²³ Prema rješenju Trgovačkog suda u Osijeku, od 11. rujna 2017., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren i zaključen skraćeni stečajni postupak (klauzula pravomoćnosti/ovršnosti od 26. rujna 2017.)

²⁴ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 18. travnja 2016.

²⁵ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 6. prosinca 2016.

²⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 3. travnja 2017., novi naziv političke stranke je Popravi grad - nova generacija (PG-NG)

²⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 2. listopada 2017., koje je postalo pravomoćno 6. studenoga 2017., politička stranka je prestala djelovati

²⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 27. lipnja 2017., koje je postalo pravomoćno 3. kolovoza 2017., politička stranka je prestala djelovati

²⁹ Prema rješenju Ministarstva uprave, do 11. travnja 2016. naziv političke stranke je bio U ime obitelji - projekt Domovina (U ime obitelji)

³⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 7. srpnja 2016.

³¹ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 27. srpnja 2016.

³² Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 3. listopada 2016.

³³ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 17. veljače 2016.

³⁴ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 17. ožujka 2017., koje je postalo pravomoćno 20. travnja 2017., politička stranka je prestala djelovati

Zelena stranka (ZS)
 Zeleni forum (ZF)
 Zeleni Hrvatske (Zeleni HR)³⁵
 Zeleni savez (Zeleni)
 Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)
 Živi zid.

Financijske izvještaje za 2016. izvan propisanog roka dostavile su političke stranke (13):

Demokratski savez Srba (DSS)³⁶
 Hrvatska 21. stoljeća (Hrvatska 21.)³⁷
 Hrvatska bunjevačka stranka (HBS)³⁸
 Hrvatska čista stranka prava (HČSP)
 Hrvatska zora stranka naroda (HZ)³⁹
 Istarski laburisti (IL)
 Jedina opcija⁴⁰
 Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)
 Radnička fronta (RF)
 Slobodna Hrvatska (SH)⁴¹
 Srednjoeuropska akcija - Pokret za Srednju Europu (SEA - PZS)⁴²
 Ujedinjena stranka prava (USP)
 Umirovljenička demokratska unija (UDU).

Financijske izvještaje za 2016. nisu dostavile političke stranke (43):

Agenda mladih demokrata (AMD)
 Akcija slavonsko baranjskih umirovljenika (ASBU)⁴³
 Akcija socijaldemokrata Hrvatske (ASH)⁴⁴
 Blokirani - deblokirajmo Hrvatsku (BLOKIRANI)⁴⁵
 Budnica Hrvatska - Zajednica Bosanskih Hrvata (BH - ZBH)
 Demokratska stranka slavonske ravnice (Slavonska ravnica)⁴⁶
 Demokratsko socijalna stranka Hrvatske (DSSH)⁴⁷
 Gospodarska stranka (GS)⁴⁸

³⁵ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 26. srpnja 2017., koje je postalo pravomoćno 9. rujna 2017., politička stranke je prestala djelovati

³⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 19. srpnja 2016.

³⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 20. srpnja 2016., koje je postalo pravomoćno 22. rujna 2016., politička stranka je prestala djelovati

³⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 20. listopada 2016.

³⁹ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 9. studenoga 2016., koje je postalo pravomoćno 10. prosinca 2016., politička stranka je prestala djelovati

⁴⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 8. studenoga 2016.

⁴¹ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 2. svibnja 2016.

⁴² Prema rješenju Ministarstva uprave, od 24. lipnja 2016., koje je postalo pravomoćno 30. srpnja 2016., politička stranka je prestala djelovati

⁴³ Prema rješenju Trgovačkog suda u Osijeku, od 1. veljače 2017., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren i zaključen skraćeni stečajni postupak (klauzula pravomoćnosti/ovršnosti 10. travnja 2017.)

⁴⁴ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 12. listopada 2016., koje je postalo pravomoćno 5. prosinca 2016., politička stranka je prestala djelovati

⁴⁵ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 26. srpnja 2016.

⁴⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 5. srpnja 2016., koje je postalo pravomoćno 12. kolovoza 2016., politička stranka je prestala djelovati

⁴⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 10. studenoga 2016.

Hrvatska demokratska stranka Dalmacije (HDSD)
 Hrvatska europska stranka (HES)⁴⁹
 Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)⁵⁰
 Hrvatska obrtnička stranka (HOS)⁵¹
 Hrvatska pučka stranka (HPS)⁵²
 Hrvatska stranka branitelja i domoljuba (HSBID)⁵³
 Hrvatska stranka demokrata (HSD)⁵⁴
 Hrvatska stranka mladih (HSM)⁵⁵
 Hrvatska stranka nezaposlenih (HSN)
 Hrvatska stranka pravaškog bratstva (HSPB)
 Hrvatski demokratski slobodarski savez Dalmacije (HDSSD)⁵⁶
 Hrvatski rast (Hrast)
 Hrvatski zbor (Zbor)⁵⁷
 Hrvatsko pravaško bratstvo (HPBratstvo)⁵⁸
 Jedino Hrvatska - Pokret za Hrvatsku (Jedino Hrvatska)
 Modeli altruizma u politici (MAP)
 Moderna demokratska snaga (MODES)⁵⁹
 Nezavisna lista Milana Bitunjca
 Novi val - Stranka razvoja (NOVI VAL)⁶⁰
 Piratska stranka (PS)
 Pokret zajedno (PZ)
 Sabor hrvatskih Roma
 Savez komunista Hrvatske (SKH)
 Snaga Roma Hrvatske (SRH)⁶¹
 Socijalistička partija Hrvatske (SPH)
 Srpska narodna stranka (SNS)
 Srpska pravedna stranka (SPS)

-
- ⁴⁸ Prema rješenjima Trgovačkog suda u Zadru, od 8. ožujka i 24. svibnja 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren i zaključen skraćeni stečajni postupak (odluka je pravomoćna 18. lipnja 2016.)
- ⁴⁹ Prema rješenjima Trgovačkog suda u Zagrebu, od 30. prosinca 2015. i 30. svibnja 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren i zaključen skraćeni stečajni postupak (klauzula pravomoćnosti/ovršnosti 21. lipnja 2016.)
- ⁵⁰ Prema rješenjima Trgovačkog suda u Bjelovaru, od 24. listopada i 19. prosinca 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren i zaključen skraćeni stečajni postupak (odluke su postale pravomoćne 16. studenoga 2016. i 16. siječnja 2017.)
- ⁵¹ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 10. veljače 2017., koje je postalo pravomoćno 24. ožujka 2017., politička stranka je prestala djelovati
- ⁵² Prema rješenju Trgovačkog suda u Bjelovaru, od 18. studenoga 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren i zaključen skraćeni stečajni postupak (odluka je pravomoćna 7. prosinca 2016.)
- ⁵³ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 26. listopada 2016.
- ⁵⁴ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 10. svibnja 2016.
- ⁵⁵ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 4. kolovoza 2016., koje je postalo pravomoćno 22. rujna 2016., politička stranka je prestala djelovati
- ⁵⁶ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 30. ožujka 2017., koje je postalo pravomoćno 5. svibnja 2017., politička stranka je prestala djelovati
- ⁵⁷ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 11. listopada 2016., koje je postalo pravomoćno 29. studenoga 2016., politička stranka je prestala djelovati
- ⁵⁸ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 27. travnja 2016., koje je postalo pravomoćno 17. lipnja 2016., politička stranka je prestala djelovati
- ⁵⁹ Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 12. kolovoza 2016.
- ⁶⁰ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 29. studenoga 2016., koje je postalo pravomoćno 31. prosinca 2016., politička stranka je prestala djelovati
- ⁶¹ Prema rješenjima Trgovačkog suda u Rijeci, od 7. rujna i 18. listopada 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren i zaključen skraćeni stečajni postupak (odluka je pravomoćna 27. listopada 2016.)

Stranka Dubrovnik regija (SDR)
 Stranka umirovljenika Hrvatske - Blok umirovljenici zajedno (SUH)
 Umirovljenici Slavonije i Baranje (USIB)⁶²
 Volim Hrvatsku (VH)⁶³
 Zagrebačka stranka umirovljenika (ZSU)
 Zavjet za Hrvatsku (ZZH)⁶⁴
 Zeleni Istre (Zeleni I)⁶⁵
 Zelinski laburisti - stranka Prigorja (ZL)

- **Objavljivanje financijskih izvještaja**

Ured je 28. veljače i 1. ožujka 2017. provjeravao objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja na mrežnim stranicama političkih stranaka. Utvrđeno je da je 99 političkih stranaka (17 parlamentarnih i 82 izvanparlamentarne) objavilo financijske izvještaje, a 72 izvanparlamentarne političke stranke nisu objavile godišnje financijske izvještaje na svojim mrežnim stranicama.

Financijske izvještaje za 2016. objavile su političke stranke (99):

Abeceda demokracije (Abeceda)
 Akcija Bjelovarsko-bilogorska (ABB)
 Akcija mladih (AM)
 Akcija umirovljenici zajedno (AUZ)
 Akcija za bolju Hrvatsku (ABH)
 Aktivni branitelji i umirovljenici Hrvatske (ABU Hrvatske)
 Autohtona - hrvatska stranka prava (A - HSP)
 Autonomna regionalna stranka Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, otoka i Rijeke (ARS)
 Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (Stranka rada i solidarnosti)
 Blok umirovljenici zajedno (BUZ)
 Bošnjačka demokratska stranka Hrvatske (BDSH)
 Braniteljsko domoljubna stranka Hrvatske (BDSH)
 Demokratska kneginečka stranka (DKS)
 Demokratska partija Srba (DPS)
 Demokratska prigorsko-zagrebačka stranka (DPS)
 Demokratska stranka umirovljenika (DSU)
 Demokratska stranka žena (DSŽ)
 Demokratski centar (DC)
 Demokratski savez nacionalne obnove (DESNO)
 Demokratski savez Srba (DSS)
 Dubrovačka stranka (DUSTRA)
 Dubrovački demokratski sabor (DDS)
 Duspara Mirko - Nezavisna lista (Duspara Mirko-NL)
 Glas Zaprešića - nezavisna lista (GZ)
 Građanska akcija Lumbarda (G.A.L.)
 Građanska opcija grada Osijeka (GOGO)
 HRAST - Pokret za uspješnu Hrvatsku
 Hrvatska braniteljska pučka stranka (HBPS)

⁶² Prema rješenju Ministarstva uprave, politička stranka je upisana u Registar političkih stranaka 30. svibnja 2016.

⁶³ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 2. kolovoza 2016., koje je postalo pravomoćno 3. studenoga 2016., politička stranka je prestala djelovati

⁶⁴ Prema rješenju Trgovačkog suda u Bjelovaru, od 17. studenoga 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren i zaključen skraćeni stečajni postupak (odluka je pravomoćna 6. prosinca 2016.)

⁶⁵ Prema rješenju Ministarstva uprave, od 19. travnja 2017. novi naziv političke stranke je ALTERNATIVA.

Hrvatska čista stranka prava (HČSP)
 Hrvatska demokratska regionalna stranka (HDRS)
 Hrvatska demokratska seljačka stranka (HDSS)
 Hrvatska demokratska stranka Dalmacije (HDSD)
 Hrvatska demokratska zajednica (HDZ)
 Hrvatska demokršćanska stranka (HDS)
 Hrvatska kajkavska stranka (HKS)
 Hrvatska konzervativna stranka (HKS)
 Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)⁶⁶
 Hrvatska narodna stranka - liberalni demokrati (HNS)
 Hrvatska radnička stranka (HRS)
 Hrvatska seljačka stranka - Stjepan Radić (HSS - SR)
 Hrvatska seljačka stranka (HSS)
 Hrvatska seljačka stranka Braće Radić (HSS Braće Radić)
 Hrvatska socijalno-liberalna stranka (HSLs)
 Hrvatska stranka prava - 1861 (HSP - 1861)
 Hrvatska stranka prava (HSP)
 Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević (HSP AS)
 Hrvatska stranka pravne države (HSPD)
 Hrvatska stranka reda (HSR)
 Hrvatska stranka umirovljenika (HSU)
 Hrvatska stranka zelenih - Eko savez (Zeleni)
 Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB)
 Hrvatski laburisti - Stranka rada (Laburisti)
 Istarska stranka umirovljenika - Partito Istriano dei pensionati (ISU - PIP)
 Istarski demokrati - Democratici Istriani (ID - DI)
 Istarski demokratski sabor (IDS)
 Jadranska socijaldemokratska stranka Hrvatske (Jadranski socijaldemokrati)
 Liburnijska stranka (LIST)
 Lista za Rijeku (RI)
 Loza nezavisna lista (LOZA)
 Maksimirska građanska inicijativa - zajedno (MGI - zajedno)
 Međimurska stranka (MS)
 Međimurski demokratski savez (MDS)
 Most nezavisnih lista (MOST)
 Naprijed Hrvatska! - Progresivni savez (Naprijed Hrvatska!)
 Narodna stranka - reformisti (REFORMISTI)
 Naša stranka (NS)
 Nezavisna lista mladih (NLM)
 Nezavisna lista Stipe Petrina (NLSP)
 Nezavisna lista Višnjan (NLV)
 Nezavisni seljaci Hrvatske (NSH)
 Nova srpska stranka (NSS)
 Obiteljska stranka (OS)
 Pametno
 Pločanska stranka (PLS)
 Pokret za modernu Hrvatsku
 Pokret zajedno (PZ)

⁶⁶ Prema rješenjima Ministarstva uprave, do 19. srpnja 2016. naziv političke stranke je bio Nacionalni demokrati (ND), od 19. srpnja 2016. do 1. lipnja 2017. naziv političke stranke je bio Hrvatska kršćanska demokratska unija - dr. Marko Veselica (HKDU - dr. Marko Veselica), a od 1. lipnja 2017. novi naziv političke stranke je Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)

Posavsko slavonska stranka (PSS)
 Primorsko goranski savez (PGS)
 Projekt Domovina
 Promijenimo Hrvatsku (PH)
 Radnička fronta (RF)
 Rapski pučki sabor (RPS)
 Samostalna demokratska srpska stranka (SDSS)
 Slobodna Hrvatska (SH)
 Snaga - Stranka narodnog i građanskog aktivizma (Snaga)
 Socijaldemokratska partija Hrvatske (SDP)
 Socijalistička radnička partija Hrvatske (SRP)
 Splitska stranka umirovljenika (SSU)
 Stranka demokratske akcije Hrvatske (SDA Hrvatske)
 Stranka hrvatski vidik (SHV)
 Stranka hrvatskih umirovljenika - UMIROVLJENICI (UMIROVLJENICI)
 Stranka umirovljenika (SU)
 Umirovljenička demokratska unija (UDU)
 Za grad
 Zagorska stranka (ZS)
 Zeleni Hrvatske (Zeleni HR)
 Zeleni savez (Zeleni)
 Željko Kerum - Hrvatska građanska stranka (HGS)
 Živi zid.

Financijske izvještaje za 2016. nisu objavile sljedeće političke stranke (72):

Agenda mladih demokrata (AMD)
 Akcija slavonsko baranjskih umirovljenika (ASBU)
 Akcija socijaldemokrata Hrvatske (ASH)
 Aktivni nezavisni umirovljenici (ANU)
 Banijska demokratska stranka (BDS)
 Blokirani - deblokirajmo Hrvatsku (BLOKIRANI)
 Budnica Hrvatska - Zajednica Bosanskih Hrvata (BH - ZBH)
 Dalmatinski demokrati (DD)
 Demokratska stranka slavonske ravnice (Slavonska ravnica)
 Demokratsko socijalna stranka Hrvatske (DSSH)
 Domovina
 Gospodarska stranka (GS)
 Građanska stranka Sisak (GSS)
 Hrvatska 21. stoljeća (Hrvatska 21.)
 Hrvatska bunjevačka stranka (HBS)
 Hrvatska demokratska stranka (HDS)
 Hrvatska europska stranka (HES)
 Hrvatska inicijativa za dijalog (HRID)
 Hrvatska kršćanska demokratska unija (HKDU)⁶⁷
 Hrvatska obrtnička stranka (HOS)
 Hrvatska pučka stranka (HPS)
 Hrvatska republikanska zajednica (HRZ)
 Hrvatska stranka branitelja i domoljuba (HSBID)

⁶⁷ Prema rješenjima Trgovačkog suda u Bjelovaru, od 24. listopada i 19. prosinca 2016., nad dužnikom - političkom strankom je otvoren i zaključen skraćeni stečajni postupak (odluke su pravomoćne 16. studenoga 2016. i 16. siječnja 2017.)

Hrvatska stranka demokrata (HSD)
 Hrvatska stranka mladih (HSM)
 Hrvatska stranka nezaposlenih (HSN)
 Hrvatska stranka ovršenika (HSO)
 Hrvatska stranka pravaškog bratstva (HSPB)
 Hrvatska stranka svih kajkavaca (HSSK)
 Hrvatska zora stranka naroda (HZ)
 Hrvatski demokratski slobodarski savez Dalmacije (HDSSD)
 Hrvatski oslobodilački pokret (HOP)
 Hrvatski rast (Hrast)
 Hrvatski zbor (Zbor)
 Hrvatsko pravaško bratstvo (HPBratstvo)
 Istarski laburisti (IL)
 Jedina opcija
 Jedino Hrvatska - Pokret za Hrvatsku (Jedino Hrvatska)
 Komunistička partija Hrvatske (KPH)
 Krila slobode Hrvatska nacionalistička stranka (Krila slobode)
 Modeli altruizma u politici (MAP)
 Moderna demokratska snaga (MODES)
 Nezavisna lista Milana Bitunjca
 Nova generacija (NG)
 Nova Hrvatska (NH)
 Novi val - Stranka razvoja (NOVI VAL)
 Održivi razvoj Hrvatske (ORaH)
 Paška stranka - Pag (PSP)
 Piratska stranka (PS)
 Sabor hrvatskih Roma
 Sasvim mala stranka (SMS)
 Savez komunista Hrvatske (SKH)
 Snaga Roma Hrvatske (SRH)
 Socijalistička partija Hrvatske (SPH)
 Srednjoeuropska akcija - Pokret za Srednju Europu (SEA - PZS)
 Srpska narodna stranka (SNS)
 Srpska pravedna stranka (SPS)
 Stranka Bošnjaka Hrvatske (SBH)
 Stranka Dubrovnik regija (SDR)
 Stranka hrvatskog zajedništva (SHZ)
 Stranka penzionera (SP)
 Stranka razvoja i napretka (SRNA)
 Stranka umirovljenika Hrvatske - Blok umirovljenici zajedno (SUH)
 Ujedinjena stranka prava (USP)
 Umirovljenici Slavonije i Baranje (USIB)
 Volim Hrvatsku (VH)
 Zagrebačka stranka umirovljenika (ZSU)
 Zavjet za Hrvatsku (ZZH)
 Zelena stranka (ZS)
 Zeleni forum (ZF)
 Zeleni Istre (Zeleni I)
 Zelinski laburisti - stranka Prigorja (ZL).

6.2. Nezavisni zastupnici

Svih šest nezavisnih zastupnika 9. saziva Hrvatskoga sabora dostavili su u zakonskom roku Uredu godišnje financijske izvještaje s propisanim dokumentima te ih objavili na svojim mrežnim stranicama.

6.3. Članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica

U lokalnim jedinicama na dan 20. studenoga 2017. djelovalo je 916 članova predstavničkih tijela, kojima je mandat započeo nakon lokalnih izbora održanih u 2013., odnosno prijevremenih izbora održanih u 2014., 2015. i 2016. Članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica bili su obvezni dostaviti financijske izvještaje Uredu, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

Za članove predstavničkih tijela lokalnih jedinica kojima je mandat u tijeku (916), utvrđeno je:

- 886 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica dostavilo je u propisanom roku ili tijekom obavljanja uvida (od lipnja do studenoga 2017.) financijske izvještaje ili izjavu, u kojima su navedeni podaci o njihovom financijskom poslovanju
- 30 članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica nije dostavilo financijske izvještaje (do studenoga 2017.).

ZAKLJUČAK

Prema odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke radi ostvarivanja svojih političkih ciljeva mogu stjecati prihode od imovine u svojem vlasništvu, članarine odnosno članskog doprinosa, izdavačke djelatnosti, dobrovoljnih priloga (donacija), prodaje propagandnog materijala, organiziranja stranačkih manifestacija te iz drugih zakonom dopuštenih izvora. Navedene prihode (osim prihoda od članarina i organiziranja stranačkih manifestacija), mogu stjecati i nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica. Također, političke stranke, nezavisni zastupnici i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica, mogu se financirati iz sredstava državnog proračuna i proračuna lokalnih jedinica, na način i pod uvjetima utvrđenima ovim Zakonom.

Navedena sredstva mogu se koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom (čije je donošenje propisano odredbama članka 28. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe).

Prema odredbi članka 29. spomenutog Zakona, političke stranke i nezavisni zastupnici dužni su voditi poslovne knjige na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija. Članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica dužni su voditi Knjigu prihoda i rashoda te Knjigu blagajne, primjenom jednostavnog knjigovodstva i novčanog računovodstvenog načela, u skladu s propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

Financijskom revizijom 35 političkih stranaka, osam nezavisnih zastupnika i tri člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica obuhvaćeni su financijski izvještaji i poslovanje za 2016. Osim toga, obavljeni su uvidi u financijske izvještaje za 51 izvanparlamentarnu političku stranku i 44 člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabranih s liste grupe birača (koji do lipnja 2017. nisu Uredu dostavili godišnje financijske izvještaje, godišnji program rada i financijski plan te izvještaj o primljenim donacijama) te uvid u financijske izvještaje članice predstavničkog tijela lokalne jedinice koja je ostvarila prihode iznad 100.000,00 kn.

Kod najvećeg broja političkih stranaka, utvrđene su nepravilnosti i propusti u području provedbe naloga i preporuka revizije za 2015., planiranja (sastavljanje i način donošenja, odnosno usvajanja godišnjeg programa rada i financijskog plana, realnije planiranje prihoda i rashoda) i računovodstvenog poslovanja (između ostalog, ustrojavanje i vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja, obavljanje popisa imovine i obveza).

Kod nezavisnih zastupnika 9. saziva Hrvatskog sabora nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koje bi utjecale na istinitost i realnost financijskih izvještaja te pravilnost financijskog poslovanja. Iako su obavljenom revizijom za 2016. za dva nezavisna zastupnika (8. saziva Hrvatskog sabora) kojima je zastupnički mandat istekao 14. listopada 2016., utvrđene nepravilnosti i propusti (provedba naloga i preporuke revizije za 2015., računovodstveno poslovanje i postupanje nakon isteka mandata), s obzirom na istek mandata, Ured nije davao naloge i preporuke radi poduzimanja radnji kako se nepravilnosti ne bi ponavljale.

Kod člana predstavničkog tijela lokalne jedinice, utvrđene su nepravilnosti i propusti koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, a odnose se na provedbu naloga i preporuka revizije za 2015., dostavljanje financijskih izvještaja za 2016. (sa sastavnim dijelovima) Uredu, vođenje poslovnih knjiga te evidentiranje poslovnih događaja (rashoda) na temelju dokumentacije iz koje nije vidljivo jesu li financijska sredstva korištena isključivo za aktivnosti ostvarivanja ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela lokalnih jedinica, Ured je dao naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitosti korištenja sredstava.

U vezi financiranja izborne promidžbe, Ured i nadalje ocjenjuje da je potrebno propisima urediti bitne elemente međusobnih sporazuma političkih stranaka. Također, mišljenja je da je potrebno urediti i način postupanja u slučaju kada politička stranka ostvari prihode i troškove (rashode) izborne promidžbe po posebnom računu za financiranje izborne promidžbe prije zaključenja sporazuma s drugim političkim strankama ili kada samostalno ne prijavi svoju listu za izbor za zastupnike u Hrvatski sabor.

U skladu s odredbama članka 49. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Ured obavještava Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i dostavlja cjelokupnu dokumentaciju o svim utvrđenim povredama ovog Zakona.

U prilogu se daju pojedinačna izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2016. (za 35 političkih stranaka, osam nezavisnih zastupnika i tri člana predstavničkih tijela lokalnih jedinica).